

Zienswijzen Begroting 2026 GR DG&J

Gemeente	Uitgebrachte zienswijze	Reactie Dagelijks Bestuur DG&J
Alblasserdam (concept)	Inleiding Net zoals vorig jaar benadrukken wij aan het begin van deze zienswijze nogmaals onze financiële situatie. Zoals bij u bekend is, hebben gemeenten vanwege een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds te maken met grote financiële uitdagingen. De noodzaak om te bezuinigen is voor onze gemeente groter dan bij de gemiddelde gemeente. Daardoor hebben wij voor 2025 al een bezuinigingsproces doorlopen waar zowel Alblasserdamse maatschappelijke partners als inwoners de gevolgen van hebben moeten ervaren. Voor 2026 en verder komt hier nog een grote bezuiniging bovenop. Het diepe ravijn van 2026 waar gemeenten mee geconfronteerd werden is met de Voorjaarsnota van het Rijk iets gedempt, maar vooral verschoven naar 2028. Het tekort voor onze gemeente voor 2026 en 2027 wordt met de compensatie door het Rijk verre van gedicht. Onze structurele bezuinigingsopgave vanaf 2028 verandert nagenoeg niet. In de Voorjaarsnota zijn weliswaar middelen voor tekorten Jeugdzorg toegevoegd, maar een deel daarvan is incidenteel. De ingecalculeerde bezuinigingen die door de Hervormingsagenda Jeugd gerealiseerd moeten worden zijn vanaf 2028 volledig ingeboekt. Zoals u weet omvat onze bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling DG&J een aanzienlijk deel van onze begroting. Gezien de omvang van onze bezuinigingsopgave kunnen wij niet anders dan óók kritisch te kijken naar de taken die bij de DG&J belegd zijn. Via deze zienswijze willen wij hier nogmaals uw aandacht voor vragen. Concreet verwachten we van u in dit kader een verscherpte focus op de lopende bestuursopdracht met als doel de kosten (verder) te verlagen. Daarnaast verwachten wij ook een passende terughoudendheid voor de intensivering van huidig beleid en de rem op het vormen van nieuw beleid. Ten slotte benadrukken we nogmaals de oproep om kritisch te blijven kijken naar uw bedrijfsvoering. Wij beseffen dat dit veel van uw organisatie vraagt, maar wij geloven erin dat we deze financiële uitdaging gezamenlijk kunnen overkomen. Zienswijze op conceptbegroting 2026 2. Het AB heeft op 19 december 2024 besloten de begroting 2025 plus indexatie, met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als kader voor de begroting 2026 te gebruiken (nullijn). Wat betreft de begroting 2026 is ons algemene uitgangspunt dat de taken in ieder geval binnen het beschikbare budget dienen te geschieden. In verband met de bezuinigingen verwachten wij dat u er alles aan doet om de kosten zo sterk mogelijk te dempen. <u>Indexering</u> 3. Wij gaan akkoord met de voorgestelde indexering voor 2026. Wel maken wij ons zorgen over de haalbaarheid van deze indexering. In 2024 bleek dat er voor verschillende partijen meerdere malen een hogere indexatie nodig was, dit is soms ook toegekend. Wij vragen ons af hoe groot u de kans acht dat in de loop van 2026 toch extra indexatie nodig blijkt (wegens CAO-stijgingen) en de kosten toch weer zullen	1. Wij hebben begrip voor u financiële situatie. Vanwege de financiële problematiek van gemeenten, heeft het algemeen bestuur besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 van de DG&J (exclusief SOJ/jeugdhulp). Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van 2025 als nullijn te hanteren voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en de formatie van LVS te verminderen op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Dit betekent een forse uitdaging, gezien het sterk gestegen aantal meldingen. Naast deze taakstelling, levert de verkenning die is uitgevoerd op basis van de bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten', geen nadere financiële besparing op in de bedrijfsvoering van de DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van de DG&J, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. Deze verwachting was ook al gedeeld in eerdere reactie op zienswijzen. De gewenste besparingen op basis van de bestuursopdracht moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten. De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van de DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van de DG&J. De meest substantiële besparingen worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen kan naar verwachting vóór de zomer worden gegeven. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden. 2. Wij spannen ons maximaal in om de taken binnen het beschikbare budget uit te voeren en richten ons hierbij op beheersing van de kosten. 3. Bedankt voor uw instemming. Inmiddels hebben CAO onderhandelingen plaatsgevonden en hebben deze geresulteerd in een CAO met een lagere indexatie dan de indexatie die is toegepast. Het verschil bedraagt circa € 650.000, waarvan circa 75% betrekking heeft op de gemeentelijke bijdrage en 25% op taken die gedekt worden vanuit subsidies/offertes e.d.

Nota reactie op uitgebrachte zienswijzen Begroting 2026 GR DG&J

oplopen. Daarnaast stijgt onze gemeentelijke bijdrage meer dan de benoemde indexatie, graag verkrijgen wij hier meer verheldering op. <u>GGD, LVS en Veilig Thuis</u> 4. Voor de onderdelen GGD, LVS en Veilig Thuis is in het AB van 19 december 2024 ingestemd met het aanhouden van de begroting 2025 + indexatie als kader voor de begroting 2026 (de zogeheten nullijn). Volgens uw conceptbegroting 2026 resulteert dit in een verhoging van de inwonersbijdrage van €1,049 miljoen regionaal. Deze €1,049 miljoen is inderdaad in lijn met de afgesproken nullijn en daar kunnen wij mee akkoord gaan. Wij kunnen echter dit bedrag niet herleiden op basis van de vergelijking van de conceptbegroting 2026 en de (aangepaste) begroting 2025, waarbij het verschil tussen 2025 en 2026 vele malen hoger lijkt te zijn. De gemeentelijke bijdrage 2025 voor de regio bevat voor deze onderdelen zo'n 32 miljoen, terwijl deze in 2026 ruim 35 miljoen gaat bevatten. Dit betreft dus een stijging van zo'n 3 miljoen ten opzichte van de 1 miljoen aan indexatie. Het is niet duidelijk te herleiden waaruit deze overige 2 miljoen is opgebouwd, aangezien de verzoeken tot extra middelen ook niet tot dit bedrag lijken op te tellen. Wij vragen u meer duidelijkheid te bieden omtrent de onderbouwing van de bedragen uit de begroting 2026. 5. Daarnaast geeft u aan dat u een taakstelling van 8% heeft verwerkt voor de onderdelen LVS, GGD en Veilig Thuis. Graag zien we een nadere uitwerking waar vanuit deze 8% is opgebouwd en welke plannen hieraan ten grondslag liggen. 6. Gezien de financiële situatie waar wij ons als gemeente Alblasterdam in bevinden én het besluit dat in het AB genomen is om de nullijn te hanteren gaan vinden wij uw voorstellen tot incidentele en structurele uitbreidingen niet wenselijk. Wij begrijpen dat u vanuit de inhoud reden ziet om hierop te acteren, maar met onze bezuinigingsopgave betekent het beschikbaar stellen van de extra middelen een directe verhoging van de bezuinigingsopgave lokaal. Gezien het niet voldoende opvolgen van deze meldingen een negatief effect heeft op onze meest kwetsbare inwoners en hun sociale omgeving stemmen wij in met uw voorstellen. Hieronder geven wij per uitbreiding onze zienswijze. <u>Meldpunt Zorg en overlast</u> 7. U stelt evenals in 2025, voor de OGGZ, specifiek het meldpunt zorg en overlast, middels de inwonerbijdrage een incidentele financiering van € 145.964 voor. Wij kunnen instemmen met het incidenteel financieren van 1 fte ten behoeve van het meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. Er is voldoende aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek enorm is toegenomen en zal blijven toenemen.	Naast de indexatie zijn tevens de voorstellen verwerkt in de begroting 2026. De daarmee samenhangende gemeentelijke bijdrage is verwerkt in de gemeentelijke bijdrage. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen waarin gespecificeerd de aansluiting tussen de gemeentelijke bijdrage zoals is vastgesteld met de begroting 2025 en concept begroting 2026. 4. Zie onze reactie bij punt 3. 5. De taakstelling is gebaseerd op de doorgerekende stijging van werklust als gevolg van de sterk gestegen meldingen en de normering van de werklust voor LVS. Door hantering van de nullijn wordt deze werklust niet voorzien van de daarvoor benodigde extra middelen. DG&J en gemeenten werken samen om de gestegen werklust het hoofd te bieden. Onder andere door reductie van het aantal meldingen, overdracht naar lokale teams en optimalisering van processen. 6. Wij hebben begrip voor uw financiële positie. Hieronder reageren wij op de door u uitgebrachte zienswijze. 7. Dank voor uw steun en instemming.
--	--

<u>Veilig Thuis</u> 8. U vraagt om een incidentele uitbreiding van 4,5 fte waarvoor een aanvullende inwonerbijdrage van € 421.302 nodig is. Wij betreuren dat deze incidentele uitbreiding wederom nodig blijkt te zijn en er nog geen uitkomsten zijn vanuit de impactanalyse. Het afgelopen jaar hebben wij meermaals uitgesproken dat de processen rondom de impactanalyse en bestuursopdracht vaart moeten maken zodat de effectuering kan landen in de begroting 2026. De uitkomsten zullen een duidelijke richting moeten geven voor de komende jaren. Het is op z'n zachtst gezegd jammer dat dat niet heeft plaatsgevonden en er weer een incidentele uitbreiding wordt gevraagd. U geeft aan dat één van de maatregelen het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams is. Volgens u vraagt dit inspanning van zowel Veilig Thuis als het lokaal team en zult u dit in 2025 verder uitwerken. Wij begrijpen dat Veilig Thuis vanwege de aanhoudende werkdruk actief op zoek is gegaan naar oplossingsmogelijkheden. Desondanks is het van belang dat dit proces zorgvuldig plaats vindt en moet er geen situatie ontstaan waarbij het probleem verschuift naar het lokaal team dat kan leiden tot knelpunten en verhoging van kosten. Gezien de bewegingen in het sociaal domein zal er komende jaren steeds meer worden gevraagd van het lokaal team. Wij verwachten dan ook van u dat u samen met de gemeenten en de lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. <u>Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten</u> 9. U vraagt om een structurele uitbreiding van 2,6 fte bovenop de huidige 12,9 fte (een formatie van 15,5 fte), waar voor een aanvullende inwonerbijdrage van €12.212 nodig is. Naar aanleiding van de bestuursopdracht hebben wij onze voorkeur uitgesproken voor het scenario van 12,9 fte waarmee LVS de daarbij behorende taken uitvoert. Gezien de meerderheid van het AB in heeft gestemd met de inzet van 15,5 fte gaan wij hier met enige tegenzin mee akkoord. We hopen dat de nieuwe werkwijze op termijn zal leiden tot minder verzuim en dus een lagere benodigde inzet. Jeugdhulp/SOJ 10. De gemeenten en DG&J werken gezamenlijk aan een aantal bestuursopdrachten en het regionale verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp. Deze zijn gericht op het realiseren van besparingen vanaf 1 januari 2026. Voor de begroting 2026 is de beweging niet meegenomen in de financiële vertaling, waardoor wij niet kunnen instemmen met de huidige voorgestelde begroting 2026. Het is nu niet goed mogelijk een zienswijze te geven op dit deel van de begroting. Graag zien wij de concrete voorstellen en uitkomsten uit de bestuursopdracht en het verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp zo spoedig mogelijk en vragen wij u nadrukkelijk deze te verwerken in de definitief vast te stellen begroting 2026. 11. Zoals met u besproken tijdens de raadsbijeenkomst op 3 april zal er een verschuiving plaatsvinden in het aanbod ambulante jeugdhulp vanaf 2026. Het voornemen van de gemeente Alblasserdam is om een deel van het aanbod binnen segment 4 specialistisch veelvoorkomend lokaal aan te bieden in de vorm van een algemene voorziening. Hierdoor zullen wij minder gebruik maken van de regionale zorgmarkt en verwachten wij hiermee een besparing te realiseren. Momenteel zitten wij in de besluitvorming en hopen op uw medewerking in het aanpassen van uw begroting zodra wij de concrete raming met u delen.	8. De begroting 2026 is gebaseerd op het besluit wat het AB heeft genomen in december 2024 en de doorgetrokken nullijn voor 2026 als het gaat over het aantal meldingen en benodigde formatie. We realiseren ons dat de uitdaging het aantal meldingen voor VT terug te dringen groot is en dat we hiervoor een stevig beroep moeten doen op het lokale team, teneinde het gewenste resultaat te bereiken. Wij weten dat die inspanning een beroep doet op alle partijen en zetten dan ook vol in op een zorgvuldige aanpassing van de werkwijze en monitoren de effecten graag met u. 9. Uiteraard streven ook wij naar minder verzuim en schooluitval, wat zal resulteren in een lagere benodigde inzet. 10. De maatregelen uit het verbeterprogramma zijn inmiddels doorgerekend. Met gemeenten zal afstemming plaatsvinden over verwerking in de begroting. 11. Ook voor lokale keuzes geldt dat over die doorrekening afstemming plaats zal vinden als het gaat over verwerking in de begroting.
---	---

12. Voor 2026 wordt er voor Alblaserdam uitgegaan van een structurele indexering van 1,4 miljoen. Concreet houdt dit in dat de lonen met 3,4% geïndexeerd zijn en de materiële budgetten met 2,2% geïndexeerd worden. Vanuit het oogpunt van evenwichtig begrotingsbeleid heeft u er voor gekozen zowel geen groei als geen besparingen op te nemen ten opzichte van deze prognose. Wij vragen u in uw begroting uit te gaan van geen groei - wel besparingen gezien de verschuiving naar meer lokale uitvoering en de te verwachten uitkomsten van het verbeterprogramma beschikbaar en betaalbare jeugdhulp. Verzoek om extra middelen 13. Zoals eerder in deze zienswijze is aangegeven is ons algemene standpunt dat alle dienstverlening binnen de beschikbare middelen dient te geschieden en dat er dus in principe geen extra middelen beschikbaar gesteld kunnen worden. <u>Bestemmingsreserve Mentale gezondheid</u> 14. Zoals eerder in deze zienswijze besproken gaan wij niet akkoord met het voorstel rondom Mentale gezondheid, daarom gaan wij ook niet akkoord met het vormen van de bijbehorende bestemmingsreserve. <u>Structurele Inwonersbijdrage suicide preventie</u> 15. Het voorstel omtrent de inwonersbijdrage suicide preventie bevat een nieuwe wettelijke taak waar voor de gemeenten financiële middelen aan verbonden zitten. We zijn blij dat de DG&J hierin het initiatief neemt om met haar expertise een regionale aanpak op te zetten en we gaan daarmee akkoord met het voorstel. Een voorwaarde is wel dat als er meer duidelijkheid is over de exacte financiële middelen die hieraan verbonden zijn en de wijze waarop dit aan gemeenten uitgekeerd wordt, dat in ambtelijke kringen en in het AB de hoogte van het bedrag definitief wordt afgestemd. <u>Privacy officer</u> Daarnaast vraagt u om een structurele bijdrage van €115.000,- voor het aanstellen van een privacy officer. Voor gemeente Alblaserdam betekent dit een bedrag van €4.836. Meerjarenraming 2027-2029 16. In de meerjarenraming 2027-2029 zijn er vooralsnog geen grote bezuinigingen opgenomen. De kosten worden globaal vanaf 2026 doorgetrokken. Het is jammer dat er vooralsnog nog geen perspectief te zien is in de meerjarenraming. We hopen hier, nadat de bestuursopdrachten zijn uitgewerkt, via de bestuur rapportages veranderingen in te zien. We hebben lokaal hoge verwachtingen van de resultaten van de bestuursopdracht en zien uit naar de uitkomsten. Ten slot 17. In de voorliggende conceptbegroting 2026 wordt het door de DG&J noodzakelijk geacht om voor meerdere onderdelen extra middelen beschikbaar te stellen. Wij begrijpen dat u vanuit uw inhoudelijke expertise zich inzet om zorg te dragen voor een goede dienstverlening voor de inwoners van de Drechtsteden. Wij waarderen uw	12. Zie 10. 13. Wij hebben begrip voor uw financiële positie. Zie hieronder voor uw reactie op de door u uitgebrachte zienswijze 14. Dank u wel voor uw duidelijke standpunt. Het is begrijpelijk dat u de bestaande initiatieven en de lokale inspanningen waardeert en blijft ondersteunen. Voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 ligt er zoals toegezegd een regionaal voorstel met lokale samenhang, gericht op preventie van mentale gezondheidsproblemen onder jongeren, voor. Hier wordt een gewogen besluit over genomen in het AB van 10 juli a.s.. We blijven graag in gesprek om met elkaar te zoeken naar de meest effectieve en passende oplossingen voor mentale gezondheid in uw gemeente. 15. Dank u wel voor uw duidelijke standpunt. Het is begrijpelijk dat u de bestaande initiatieven en de lokale inspanningen waardeert en blijft ondersteunen. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders. 16. De rapportage van de bestuursopdracht geeft aan dat alleen besparingen verwacht worden uit het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het omvormen van de toegang. De maatregelen uit het verbeterprogramma zijn inmiddels doorgerekend. Met gemeenten zal afstemming plaatsvinden over verwerking in de begroting en de meerjarenraming. 17. Wij delen uw gevraagde aandacht voor de financiële situatie en zijn daar ook alert op. DG&J hanteert de nullijn. Dat betekent dat de begroting 2025 wordt doorgetrokken naar 2026 plus indexatie (m.u.v. jeugdhulp). De incidentele posten
---	---

	inspanningen in dit kader ook zeer. Echter zijn wij als gemeente ook genoodzaakt om scherpe keuzes te maken om financieel gezond te blijven, aangezien onze bezuinigingsopdracht fors is. Extra uitgaven, zeker als gemeenten hier geen extra middelen vanuit het Rijk voor ontvangen, zijn naar ons idee in strijd met de bestuursopdracht die u vanuit het Algemeen Bestuur ontvangen hebt, namelijk om invulling te geven aan de financiële taakstelling waar de verschillende regiogemeenten mee geconfronteerd worden. Daarnaast is het ook in strijd met de vastgestelde nullijn voor de onderdelen GGD, LVS en Veilig Thuis. Wij verwachten van u doorlopend aandacht voor de financiële situatie.	zijn geen extra middelen ten opzichte van 2025, maar een voortzetting van het incidentele karakter ervan. E.e.a. in overeenstemming met de nullijn. Een uitzondering vormt het voorstel voor de structureel wettelijke taak van Privacy Officer.
Dordrecht (definitief)	Inleiding 1. In uw kadernota 2026 lezen wij dat de maatschappelijke vraag toeneemt. Meer jeugdigen doen een beroep op jeugdhulp. Bij Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS), Veilig Thuis (VT) en de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) nemen de meldingen toe. U heeft uiteengezet welke formatie nodig is om, zonder bestuurlijke keuzes en beleidswijzigingen, die groei op te vangen en om te buigen. We zien echter ook dat de financiële middelen en het beschikbare personeel niet meegroeien. Gemeenten hebben vanaf 2026 grote financiële uitdagingen door de terugloop in rijksmiddelen. De begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (GR DG&J) maakt een fors deel uit van onze totale begroting. Daarom moeten we de taken van de GR DG&J kritisch bekijken. Om grip te krijgen op de kosten lopen er bestuursopdrachten van het Algemeen Bestuur en zijn impactanalyses door u opgesteld. In de impactanalyses zijn scenario's geschetst die op hoofdlijnen neerkomen op: • het terugdringen van het aantal meldingen c.q. het lokaal afvangen van meldingen • het toekennen van meer middelen om de groei op te vangen • het maken van keuzes in (het niveau van) dienstverlening Stevige keuzes zijn nodig. Wij zien in dat dit gevolgen heeft voor onze inwoners en maatschappelijke partners. Hierop willen we inspelen door in de eerste plaats een beroep te doen op de rol van ouders zelf. Ook willen we een betere samenwerking realiseren met onze lokale teams (bij Dordt Sociaal). Zo houden we samen oog voor onze inwoners die hulp nodig hebben. Waar mogelijk willen we inwoners verwijzen naar informele vormen van ondersteuning en/of willen we de problemen normaliseren. We hebben veel vrijwilligers die opvoedondersteuning of een luisterend oor bieden. Bijvoorbeeld bij Buurtgezinnen, Home-Start en Moeders Informeren Moeders. <u>Ombuigingen</u> 2. U heeft een taakstelling van 8% verwerkt in de begroting voor de organisatieonderdelen LVS, GGD en VT. Wij bedanken u voor het actief meedenken en het begrenzen van de kosten voor gemeenten. Aanvullend daarop hebben wij in onze perspectiefnota 2025 diverse ombuigingen opgenomen, zoals aanpak fraude in het zorgdomein en een taskforce passende zorg. Wij vragen om uw hulp om deze en komende ombuigingen op uw beleidsterreinen te realiseren. Ook kijken we uit naar de	1,2. Vanwege de financiële problematiek van gemeenten, heeft het algemeen bestuur besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 van de DG&J (exclusief SOJ/jeugdhulp). Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van 2025 als nullijn te hanteren voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en de formatie van LVS te verminderen op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Dit betekent een forse uitdaging, gezien het sterk gestegen aantal meldingen. Naast deze taakstelling, levert de verkenning die is uitgevoerd op basis van de bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten', geen nadere financiële besparing op in de bedrijfsvoering van de DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van de DG&J, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. Deze verwachting was ook al gedeeld in eerdere reactie op zienswijzen. De gewenste besparingen op basis van de bestuursopdracht moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten. De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van de DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van de DG&J. De meest substantiële besparingen worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen kan naar verwachting vóór de zomer worden gegeven. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden.

resultaten van de bestuursopdracht die de DG&J heeft om bij te dragen aan de bezuinigingsopgave van de gemeente. De uitwerking daarvan moet meer omvatten dan de taakstelling die is doorgevoerd. Wij vragen u concreet om: • kritisch te kijken naar opgaven waar afgelopen jaren geld overbleef, zoals de opgave Samen voor Gezond. Zo stelt u gemeenten in staat om zo scherp mogelijk te begroten. • wettelijke taken en plustaken in beeld te brengen en zo het Algemeen Bestuur in staat te stellen om in de dienstverlening bij te sturen. Wij vragen u om de keuzes in de dienstverlening zowel bestuurlijk als ambtelijk goed af te stemmen. Ook het monitoren vinden we belangrijk. Keuzes binnen de werkzaamheden van de DG&J kunnen in onze ketensamenwerking doorwerken, waardoor de druk bij lokale partners groter wordt. Begroting 2026 – onderdeel Dienst Gezondheid & Jeugd 3. Voor de begroting 2026 hanteert u de begroting 2025 plus indexatie als kader. Hoewel we sturen op kostenbeheersing zorgt de indexatie van lonen en materieel ervoor dat een structurele verhoging van de inwonerbijdrage nodig is (€1,049 miljoen). Hiermee stemmen we in. Verder heeft u de effecten van de bestuursopdracht Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten, het beleidsvoorstel suicidepreventie en de kosten van de Privacy Officer verwerkt. In aanvulling hierop doet u een aantal voorstellen in de begroting. Wij zetten hieronder uiteen of we al dan niet daarmee instemmen. <u>Wij gaan akkoord met de structurele uitbreiding van Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten.</u> 4. De kosten voor LVS stelt u structureel bij naar aanleiding van de regionale bestuursopdracht. Op basis van deze bestuursopdracht is gekozen om 15,5 fte toe te kennen. Daarom vraagt u om de gemeentelijke bijdragen op regioniveau met € 256.284 structureel te verhogen. Dit betekent dat wij de incidentele bijdrage van 4,6 fte in 2023, 2024 en 2025 bijstellen naar een structurele uitbreiding van 2,6 fte vanaf 2026. We zijn ons er bewust van dat we daarmee kiezen voor een smalle variant van het uitvoeren van de leerplichttaken. We willen dat leerplicht de focus legt op meldingen boven de wettelijke norm (bij 16 uur in 4 weken verzuim of meer). Deze laten op dit moment een lichte daling zien. Tegelijkertijd zien we dat meldingen waarop geen wettelijke meldplicht rust, stijgen. Vroegsignalering en preventie zijn wenselijk om verergering van problemen te voorkomen. Daarom maken we met onze partners afspraken over de preventieve inzet op verzuim. Dit moet ertoe leiden dat er minder verzuimmeldingen binnenkomen en minder vrijstellingen worden afgegeven. Binnen het programma Dordt West zet de gemeente Dordrecht extra leerplichtconsulenten in. Hiertoe krijgt u een extra bijdrage, maar we betalen ook een deel van onze reguliere inzet (fte) hieruit. Leerplichtconsulenten werkten immers al in dit gebied. Wij vertrouwen erop, dat u dit in de begroting corrigeert. <u>Wij gaan akkoord met de incidentele inzet bij Veilig Thuis.</u> 5. Voor Veilig Thuis Jeugd vraagt u een inwonerbijdrage van € 421.302 op regioniveau (incidenteel 4,5 fte). Aanvullend daarop geven centrumgemeenten Hoeksche Waard en Dordrecht een incidentele subsidie van € 105.325. Wij kunnen ons daarin vinden gezien de prangende situatie op dit moment bij Veilig Thuis, maar kijken hier tegelijkertijd kritisch naar. Omdat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de Kadernota 2026 heeft besloten om voor 2026 de nullijn (begroting 2025 inclusief indexering) te hanteren, is de druk om scherpe keuzes te	3. Dank voor uw instemming voor de bijstelling van de gemeentelijke bijdrage voor indexatie. 4. Over de genoemde correctie zijn reeds afspraken gemaakt. 5. We realiseren ons dat de uitdaging het aantal meldingen voor VT terug te dringen groot is en dat we hiervoor een stevig beroep moeten doen op het lokale team, teneinde het gewenste resultaat te bereiken. Wij weten dat die inspanning een beroep doet op alle partijen en zetten dan ook vol in op een zorgvuldige aanpassing van de werkwijze en monitoren de effecten graag met u. Daarnaast zullen we de geleerde lessen uit de proeftuin betrekken in de aanpassing van werkproces, zowel intern als in samenwerking met het lokale team en andere partners. Wij blijven positief deelnemen aan het regionale programma Toekomstscenario en zullen u op de hoogte houden van de mogelijkheden die we
--	--

maken gestegen. Eén van de maatregelen die u schetst is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams. Wij verzoeken u dringend om hierin de samenwerking met de gemeente en de lokale teams proactief te zoeken om gezamenlijk tot een goede werkwijze te komen. We zien dat niet alleen op dit vlak, maar binnen het hele sociale domein, veel meer gevraagd wordt van onze lokale teams. Wij verwachten dan ook dat u samen met de gemeenten en de lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. Het zicht op veiligheid van deze meest kwetsbare gezinnen moet te allen tijde gewaarborgd blijven en mag niet enkel verschoven worden van de ene organisatie naar de andere. In dit kader zijn we blij met uw deelname aan de proeftuin in Dordt West waar u vanaf 1 april jl. samen met Dordrecht Sociaal, aantal casussen samen triageert. We verzoeken u de geleerde lessen uit die proeftuin te gebruiken in de verdere samenwerking met het lokale team. Naast een versnelde overdracht van casussen naar de lokale teams verzoeken wij u, samen met ketenpartners zoals de politie en de raad van de kinderbescherming, ook andere oplossingsrichtingen te onderzoeken die leiden tot een afname van de druk op de organisatie. Eén van de centrale onderdelen van het landelijk en regionaal programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). Veilig Thuis maakt onderdeel uit van een RVT. U geeft in uw begroting aan dat u, afhankelijke van landelijke besluitvorming, in 2026 een start maakt met de vorming van een RVT. Tegelijkertijd is daar in de begroting geen financiële post voor opgenomen. Ook in de voorjaarsnota van het Rijk zijn helaas, vanaf 2026, geen middelen opgenomen voor de transitie van het Toekomstscenario. Wij hebben vernomen dat het Landelijk Netwerk Veilig Thuis zich heeft teruggetrokken van de landelijke overlegtafels rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We zijn blij dat u deze terugtrekkende beweging regionaal niet hebt gezet en verwachten dat u ons proactief blijft informeren over deze ontwikkelingen. Niet alleen inhoudelijk maar ook welke mogelijke financiële gevolgen dit met zich meebrengt voor de regio Zuid-Holland Zuid. <u>Wij willen op een later moment de bijdrage voor suïcidepreventie bepalen</u> 6. U stelt voor om € 259.240 te alloceren voor de aanpak van suïcidepreventie óf een nader te bepalen deel daarvan. Wij constateren dat het Rijk deze regeling nog concreet moet maken. Wij weten niet precies hoeveel geld er beschikbaar komt voor het uitvoeren van deze nieuwe wettelijke taak. Ondertussen werkt de DG&J samen met de gemeenten proactief uit wat we zowel regionaal als lokaal aan suïcidepreventie willen doen. Wij kunnen de lijn volgen om ook regionaal samen te werken en zo de expertise te bundelen. Maar wij vragen u om eerst aan de raden een (inhoudelijk) voorstel voor te leggen of en zo ja welke taken van de nieuwe Wet integrale suïcidepreventie zij willen delegeren aan de DG&J. Voordat het Algemeen Bestuur van de DG&J hiervoor middelen in de begroting opneemt. Op basis van dit voorstel kunnen de benodigde middelen beschikbaar gesteld worden. Wij vragen het AB tot slot om, bij het delegeren van taken, die taken doelmatig uit te voeren en hiervoor de minimaal extra benodigde middelen aan te vragen. We willen daarbij binnen de bandbreedte van de rijksmiddelen blijven.	zien maar ook van de (landelijke en wettelijke) belemmeringen die op ons pad komen. 6. Dank voor uw steun en instemming. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders.
--	---

<u>Wij gaan nog niet akkoord met het onttrekken van €114.066 uit de bestemmingsreserve voor Mentale Gezondheid.</u> 7. U stelt voor een bedrag van € 114.066 te onttrekken uit de bestemmingsreserve voor Mentale Gezondheid. Door het ontbreken van een concreet voorstel voor de besteding van deze middelen kunnen we niet akkoord gaan met het onttrekken van dit bedrag uit de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid. <u>Wij gaan akkoord met de incidentele formatie bij het Meldpunt Zorg en Overlast.</u> 8. Voor het Meldpunt Zorg en Overlast vraagt u een totale inwonerbijdrage van € 145.964 op regioniveau (incidenteel 1 fte). Wij stemmen in met het incidenteel financieren van 1 fte bij het Meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. Er is aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek substantieel is toegenomen. Wij vinden het van belang om op regionaal niveau met de DG&J verder te werken aan duurzame afspraken met betrekking tot het takenpakket OGGZ en daarbij passende financiering. <u>Wij gaan akkoord met de structurele kosten voor de Privacy Officer.</u> 9. U vraagt een structurele bijdrage van € 115.000 op regioniveau voor de Privacy Officer. Wij gaan hiermee akkoord. Zo wordt de functie van Functionaris Gegevensbescherming en de functie van Privacy Officer volgens de richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens gescheiden. Overige kanttekeningen/opmerkingen <u>Pandemische paraatheid en seksuele gezondheid</u> 10. Het rijk heeft in de voorjaarsnota 2025 de voorgestelde bezuiniging op pandemische paraatheid niet gecorrigeerd. Wij hanteren als uitgangspunt dat u voor de begroting 2026 binnen de middelen moet blijven die het rijk beschikbaar stelt. Wij verwachten van u dat u deze ontwikkelingen volgt en waar nodig de personele inzet aanpast in 2026. Ook op het gebied van seksuele gezondheid is de rijksbijdrage onduidelijk. Daarvoor hanteren wij hetzelfde uitgangspunt. <u>Oog voor werkdruk</u> 11. We zien in dat we veel vragen van de Dienst Gezondheid en Jeugd. Daarom willen we kijken naar onze eigen rol in relatie tot de beheersbaarheid van maatschappelijke groei. Wij willen oog houden voor de werkzaamheden en werkdruk van onze leerplichtambtenaren, medewerkers bij Veilig Thuis en medewerkers bij het Meldpunt Zorg & Overlast. Lokaal vinden we dit ook van belang bij Dordt Sociaal. Het spanningsveld tussen maatschappelijke groei en beperkte middelen is in 2026 urgent. Begroting 2026 – onderdeel Serviceorganisatie Jeugd ZHZ 12. Net zoals in de begroting 2025 en het meerjarenperspectief heeft u ervoor gekozen om zowel geen groei ten opzichte van 2025 als geen besparingen op te nemen voor de begrote jeugdhulpuitgaven vanaf 2026. We zijn hier geen voorstander van. Wij vragen u de reële groei te ramen op 2,4% conform de CPB ramingen 2027-2033 en daarnaast in te zetten op ombuigingen en verschuiving naar het voorveld. <u>Wij vragen u om besparingen/ombuigingen op te nemen</u> <u>Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp</u>	7. Dank voor uw steun en instemming. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders. 8. Dank voor uw steun en instemming. 9. Dank voor uw instemming. 10. Wij volgen de ontwikkelingen ten aanzien van pandemische paraatheid en seksuele gezondheid nauwgezet volgen en blijven ons inzetten om binnen de beschikbare middelen de noodzakelijke maatregelen te treffen. 11. Wij danken u voor uw aandacht voor de werkdruk en herkennen ons hierin. DG&J en gemeenten werken samen en maken afspraken om het door u genoemde spanningsveld te managen. Binnen de DG&J wordt op dit moment een meerjarig vitaliteitsprogramma uitgerold, waarbij ook aandacht is voor de mentale gezondheid van onze medewerkers. 12. De raming van de indexatie volgt de landelijke tariefafspraken welke ook contractueel zijn vastgelegd. Wij zullen de door u voorgestelde reële groei verwerken in de cijfers van de gemeente Dordrecht. 13. De maatregelen uit het verbeterprogramma zijn inmiddels doorgerekend. Met gemeenten zal afstemming plaatsvinden over verwerking in de begroting en de meerjarenraming.
--	--

13. Binnen het verbeterprogramma worden nieuwe contracten met jeugdhulpaanbieders afgesloten met aangescherpte criteria, werken we gezamenlijk aan een scherpere afbakening van jeugdhulp en werken we lokaal aan een meer integrale, gerichte toegang tot jeugdhulp. De verschillende maatregelen zullen zowel de kwaliteit van de geboden jeugdhulp verhogen als financiële besparingen opleveren. We vragen u de besparing per maatregel door te rekenen en te verwerken in de definitief vast te stellen begroting 2026, en de onzekerheden te verwerken in de risicoparagraaf. Zo werken we met elkaar toe naar de situatie 'geen groei – wel besparingen'. Dit is noodzakelijk om de jeugdhulpuitslagen, als onderdeel van de totale uitgaven binnen het sociaal domein, beheersbaar te houden. <u>Rechtmatigheidsonderzoeken</u> 14. In 2025 is uw dienst gestart met rechtmatigheidsonderzoeken. Wij verwachten dat met deze verscherpte blik middelen gerestitueerd kunnen worden en zorgaanbieders zorgvuldig(er) omgaan met het declareren van prestaties/kosten. Wij ramen, dat de aanpak zorgfraude jaarlijks € 375.000 aan netto-besparing (lees: kostenreductie) voor Dordrecht kan opleveren. Graag vernemen we welk besparingspotentieel door rechtmatigheidsonderzoeken u voor ogen heeft. We vragen om in uw begroting 2026 alvast rekening te houden met een besparing. We achten de kans op een positieve evaluatie van de rechtmatigheidsonderzoeken erg groot. <u>Jeugdhulp naar voren</u> 15. Onder de noemer <i>Jeugdhulp naar voren</i> zijn we in 2025 een pilot gestart, waarbij Dordrecht Sociaal beschikkingsvrije jeugdhulp biedt. Die hulp is meer dichtbij, integraal en groepsgericht. We verwachten hiermee een kwalitatieve verbetering van de geboden hulp en mogelijk een financiële besparing. In 2026 willen we deze basishulp van Dordrecht Sociaal uitbreiden. We beogen met name de instroom op de producten begeleiding specialistisch, begeleiding regulier, begeleiding basis en behandeling Jeugd- & Opvoedondersteuning uit inkoopsegment 4 vanaf 2026 te laten afnemen. Het gaat dan om de afbouw van het aantal doorverwijzingen vanuit Dordrecht Sociaal naar de regionaal gecontracteerde jeugdhulp, omdat Dordrecht Sociaal meer jeugdigen zelfstandig kan ondersteunen in samenhang met de gezinssituatie. Daarnaast richten we ons op het normaliseren en verwijzen we door naar algemene voorzieningen zoals het jongerenwerk. Vooralsnog ramen we hiervoor een schuif met een bandbreedte tussen €1 mln. en €3 mln. van de regionale zorgmarkt naar de lokaal georganiseerde jeugdhulp vanaf 2026. 16. We willen realistisch begroten. Vandaar dat wij graag met u het overleg aangaan, zodat het college - bij voorkeur in het 3e kwartaal 2025 - een meer gedetailleerde berekening van de verwachte omvang van deze schuif kan bepalen. Ook vragen wij u om de kosten van de regionale zorgmarkt vooralsnog te verlagen met €1 mln. in/vanaf 2026. Zodat we daadwerkelijk onze lokaal georganiseerde jeugdhulp vanaf 2026 kunnen uitbreiden. Onze ambtenaren maken graag met de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en met Dordrecht Sociaal afspraken over het realiseren van deze ombuiging. <u>Meerjarenbegroting in relatie tot de Hervormingsagenda Jeugd</u> 17. Nadat u uw begroting heeft opgesteld, heeft het Rijk de Voorjaarsnota gepubliceerd. Daarin zijn adviezen van de commissie van Ark verwerkt. Mede op basis hiervan is besloten om de korting op het gemeentefonds voor de Hervormingsagenda Jeugd met twee jaar uit te stellen. Echter in de jaren daarna zijn extra kortingen op het	14. De rechtmatigheidsonderzoeken zijn zoals afgesproken voor 2025 incidenteel in de begroting opgenomen, met daar tegenover besparingen. Aan het einde van het jaar zal een tussentijdse evaluatie worden opgeleverd met een eventueel voorstel voor continuering en verwerking in een begrotingswijziging 15. Dank voor het delen van deze plannen 16. De post regionale zorgmarkt zal verlaagd worden met € 1 mln in de begroting voor Dordrecht. 17. Maatregelen in de Hervormingsagenda worden niet (automatisch) opgenomen in de begroting. Verkorting van de trajectduur is al opgenomen in het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp. Ten aanzien van invoering eigen bijdrage zal eerst nadere uitwerking en besluitvorming moeten plaatsvinden alvorens de impact in de begroting kan worden opgenomen.
--	---

	gemeentefonds opgenomen. De commissie van Ark en het Rijk geven aan dat de beoogde maatregelen nog niet voldoende geïmplementeerd zijn en gemeenten hierin ook rol hebben. Wij vragen u, daar waar het binnen uw mogelijkheden ligt, voortvarend bij te dragen aan het realiseren van de Hervormingsagenda Jeugd en de daarmee beoogde besparingen. Ook vragen wij u te rapporteren op alle inspanningen, zodat wij richting het Rijk kunnen aantonen dat wij als gemeente het maximaal mogelijke hebben gedaan om de Hervormingsagenda te realiseren. Het Rijk heeft ook twee nieuwe maatregelen opgenomen, namelijk de invoering van een eigen bijdrage en het verkorten van de trajectduur. Wij vragen u deze twee maatregelen taakstellend op te nemen in uw meerjarenbegroting conform de bedragen die voor onze regio gelden (in afwachting van een wetswijziging van het Rijk).	
Gorinchem (concept)	1. Op 15 april 2025 hebben wij uw brief ontvangen waarin u de gemeenteraad verzoekt te komen tot een zienswijze op de conceptjaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026 van de Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid. U stelt de raad in de gelegenheid om uiterlijk 19 juni 2025 met deze zienswijze te komen. Deze datum is wederom niet haalbaar gebleken. Vanwege de wettelijke termijnen binnen de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen heeft u daarom eerder de conceptzienswijze van de raad ontvangen onder voorbehoud van definitieve vaststelling door de raad op 3 juli 2025. Bij deze ontvangt u onze zienswijze. <u>Gemeenschappelijke adviescommissie</u> 2. De raad heeft al meermalen ingezet op een gemeenschappelijke adviescommissie. Acht van de tien gemeenten zijn hier voorstander van. Het standpunt van de twee andere gemeenten zijn ons niet bekend. Kunt u aangeven hoever het hiermee staat en of er al voorbereidingen worden getroffen om deze commissie vorm te geven? Conceptbegroting 2026 Onderdeel GGD, Veilig Thuis, Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten 3. Uw voorstellen in de begroting 2026 leiden tot een ophoging van de gemeentelijke inwonerbijdrage aan DG&J. Desondanks kunnen wij ons vinden in het financiële uitgangspunt, te weten de begroting 2025, de toegepaste indexeringen en de uitgaven die onontkoombaar zijn. Wel missen wij de uitwerking van de bestuursopdracht waarin DG&J inventariseert welke mogelijkheden er zijn om bij te dragen aan de financiële positie van gemeenten. In uw begeleidende brief geeft u slechts aan dat de DG&J en gemeenten werken aan de bestuursopdracht. We zien graag z.s.m. een voortgangsbericht hierover tegemoet, temeer omdat wij hier vorig kalenderjaar ook al aandacht voor hebben gevraagd. Los van de bestuursopdracht willen wij u ook aanmoedigen om waar mogelijk besparingen op te nemen in de begroting 2026.	1. Dank voor het toesturen van uw concept reactie. 2. Bij het vaststellen van de wijziging van de tekst van gemeenschappelijke regeling na de uitgebrachte zienswijzen, heeft het algemeen bestuur afgesproken dat het punt over de raadsadviescommissie terugkomt in de vergadering van 10 juli 2025. Dan zullen de gemeenten Dordrecht en Hoeksche Waard mondeling terugkoppelen of hun raden bezwaar hebben tegen het oprichten van een raadsadviescommissie. Als zij dit niet hebben, dan kan de commissie worden opgericht nadat alle 10 gemeenteraden de 8^e wijziging van de gemeenschappelijke regeling lokaal hebben vastgesteld. We verwachten dat dit in december 2025 het geval is. De DG&J zal dan een procesvoorstel doen voor de oprichting van de commissie 3. Dank voor uw instemming. Vanwege de financiële problematiek van gemeenten, heeft het algemeen bestuur besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 van de DG&J (exclusief SOJ/jeugdhulp). Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van 2025 als nullijn te hanteren voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en de formatie van LVS te verminderen op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Dit betekent een forse uitdaging, gezien het sterk gestegen aantal meldingen. Náást deze taakstelling, levert de verkenning die is uitgevoerd op basis van de bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten', geen nadere financiële besparing op in de bedrijfsvoering van de DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van de DG&J, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. Deze verwachting was ook al gedeeld in eerdere reactie op zienswijzen. De gewenste besparingen op basis van de bestuursopdracht moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten. De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van de DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die

	Onderdeel Veilig Thuis 4. Vorig jaar gaf u aan dat er sprake was van een forse toename in het aantal meldingen (autonome groei). Deze toename maakte dat u vorig jaar om extra formatie hebt verzocht om binnen de gestelde wettelijke termijnen van afhandeling te blijven. U gaf aan in 2025 7,25 fte extra formatie nodig te hebben. Op basis van alle ingediende zienswijzen in de regio Zuid-Holland Zuid is vorig jaar besloten u incidenteel 4,5 fte extra formatie te geven. De consequenties van deze keuze heeft u samen met het programmateam Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming uitgewerkt in een impactanalyse met mogelijke maatregelen. Omdat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de Kadernota 2026 heeft besloten dat voor 2026 de nullijn (begroting 2025 inclusief indexering) geldt, is de druk om scherpe keuzes te maken gestegen, zo geeft u aan. Eén van de maatregelen die u schetst is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams. U geeft aan dat dit inspanningen vraagt van Veilig Thuis én van gemeenten en hun Lokaal Team. U geeft daarbij tevens aan dat dit verder wordt uitgewerkt in 2025. We waarderen het feit dat Veilig Thuis actief op zoek is gegaan naar mogelijkheden om de samenwerking met het lokale veld efficiënter in te richten. Tegelijkertijd vinden we zorgvuldigheid hierin belangrijk. De komende jaren gaat er niet alleen op dit vlak, maar binnen het gehele sociale domein, veel meer gevraagd worden van onze Lokale Teams. Wij verwachten dan ook van u dat u samen met de gemeenten en de lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. Het zicht op veiligheid van deze meest kwetsbare gezinnen moet te allen tijde gewaarborgd blijven en mag niet enkel verschoven worden van de ene organisatie naar de andere. U vraagt wederom om een incidentele uitbreiding van 4,5 fte waarvoor regionaal een aanvullende regionale inwonerbijdrage van € 421.302 nodig is. Wij kunnen ons daarin vinden gezien de prangende situatie op dit moment bij Veilig Thuis, maar kijken hier tegelijkertijd ook kritisch naar. De uitkomst van bovenstaande impactanalyse zal een duidelijke richting moeten gaan geven voor de komende jaren. Het verbaast ons wel dat u dit verzoek om een incidentele bijdrage niet als apart voorstel aan ons hebt voorgelegd. Het betreft immers een keuze die van invloed is op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen. Het was daarmee zuiverder geweest als u dat als apart voorstel had opgenomen in lijn met de voorstellen zoals die zijn gepresenteerd in hoofdstuk 1 van de conceptbegroting 2026.	invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van de DG&J. De meest substantiële besparingen worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen kan naar verwachting vóór de zomer worden gegeven. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden. 4. We realiseren ons dat de uitdaging het aantal meldingen voor VT terug te dringen groot is en dat we hiervoor een stevig beroep moeten doen op het lokale team, teneinde het gewenste resultaat te bereiken. Wij weten dat die inspanning een beroep doet op alle partijen en zetten dan ook vol in op een zorgvuldige aanpassing van de werkwijze en monitoren de effecten graag met u. Daarnaast zullen we de geleerde lessen uit de proeftuin betrekken in de aanpassing van werkproces, zowel intern als in samenwerking met het lokale team en andere partners. Wij blijven positief deelnemen aan het regionale programma Toekomstscenario en zullen u op de hoogte houden van de mogelijkheden die we zien maar ook van de (landelijke en wettelijke) belemmeringen die op ons pad komen.
--	--	---

Eén van de centrale onderdelen van het landelijk en regionaal programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). Veilig Thuis maakt onderdeel uit van een RVT. U geeft in uw begroting aan dat u, afhankelijke van landelijke besluitvorming, in 2026 een start maakt met de vorming van een RVT. Tegelijkertijd is daar in de begroting geen financiële post voor opgenomen. Ook in de voorjaarsnota van het Rijk zijn helaas, vanaf 2026, geen middelen opgenomen voor de transitie van het Toekomstscenario. Daarnaast hebben wij vernomen dat het Landelijk Netwerk Veilig Thuis zich heeft teruggetrokken vande landelijke overlegtafels rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We zijn blij dat u deze terugtrekkende beweging regionaal niet hebt gezet en verwachten dat u ons pro actief blijft informeren over deze ontwikkelingen. Niet alleen inhoudelijk maar ook welke mogelijke financiële gevolgen dit met zich meebrengt voor de regio Zuid-Holland Zuid. <u>Onderdeel Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)</u> 5. Wij kunnen instemmen met het incidenteel financieren van 1 fte ten behoeve van het meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. Er is afdoende aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek substantieel is toegenomen en mogelijk in de toekomst nog zal toenemen. Wij vinden het van belang om verder te werken aan een basispakket voor OGGZ in combinatie met een af te nemen pluspakket. Met de begroting 2026 legt u specifiek een drietal voorstellen aan ons voor. <u>Bestuurlijke opdracht Leerplicht</u> 6. Wij kunnen ons vinden in de geschetste lijn rond Leerplicht vanwege de nauwe betrokkenheid van gemeenten op het proces en de uitkomsten. Wij zijn het daarom ook eens met het terugbrengen van de formatie naar 15,5 FTE. Deze formatie zien wij als toereikend om in nauw overleg met het onderwijs en andere partners te komen tot een optimalisatie van leerplichttaken. Wij zijn ook hoopvol waar in de onderliggende notitie (bestuursopdracht LVS) gesproken wordt over een meer subregionale aanpak. Zeker ook omdat Gorinchem grenst en samenwerkt met gemeenten waar Leerplicht anders is georganiseerd. <u>Suïcidepreventie</u> 7. Akkoord met de wijze waarop deze taak wordt belegd bij de dienst en de overheveling van bijbehorende gemeentelijke middelen die van het rijk worden ontvangen. Wel vinden wij dat het budgettair neutraal verwerkt moeten worden in de begroting van uw Dienst, zodat het geen onverwachte meerkosten voor gemeenten gaat opleveren. <u>Privacy officer</u> 8. Wij kunnen ons, vanwege de wettelijke taak, vinden in het voorstel voor een extra aanvullende bijdrage van structureel € 115.000. 9. Aanvullend vragen wij u om zo spoedig mogelijk een plan van aanpak op te stellen rond de psychosociale hulpverlening aan Oekraïners, omdat u schrijft (bladzijde 36) dat	5. Dank voor uw steun en instemming. 6. Uiteraard streven ook wij naar minder verzuim en schooluitval, wat zal resulteren in een lagere benodigde inzet. 7. Dank voor uw steun en instemming. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders. 8. Dank voor uw instemming. 9. In het tweede helft van 2025 komen wij meteen voorstel.
--	---

	de bekostigingsregeling eindigt in 2025 en er een vraagstuk rond de continuering/frictiekosten ontstaat. Onderdeel Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid 10. Wij zien de afgelopen jaren de groei van het aantal jeugdigen dat gebruikt maakt van jeugdhulp afvlakken. De kosten stijgen echter wel. Dit komt grotendeels door indexering, samen met (boven) regionale en landelijke afspraken en ontwikkelingen waar we als individuele gemeenten geen grip op hebben. De bijdrage die u vraagt, is ook dit jaar wederom hoger dan voorgaande jaren. Gezien het komende ravijnjaar zullen we de komende jaren toch scherpe keuzes moeten gaan maken om te komen tot een kwalitatief en financieel houdbaar stelsel. In de begroting 2026 is er door u opnieuw voor gekozen, vanwege evenwichtig begrotingsbeleid, zowel geen besparingen als geen groei te verwerken. Als voorstander van realistisch begroten staan wij op dit moment achter deze keuze en achten wij de opgenomen raming realistisch. Met onder andere de inzet vanuit ons lokale plan van aanpak Hervormingsagenda Jeugd hopen we samen met u toe te werken naar een de situatie “geen groei, wel besparingen”. We zien uit naar de raming van de besparingen als gevolg van het Verbeterprogramma Betaalbare en Beschikbare jeugdhulp en vragen u zo spoedig mogelijk in dit kader concrete voorstellen te doen die tot besparingen leiden en eventueel naar aanleiding daarvan de begroting te wijzigen. Daarbij vragen we u ook om de onzekerheden te verwerken in de risicoparagraaf. Het is nu niet goed mogelijk een zienswijze te geven op dit deel van de begroting. Verder beoogt de serviceorganisatie in 2025 te besparen op jeugdhulputgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025. Zoals wij vorig jaar in onze zienswijze aangegeven hebben juichen wij het uitvoeren van deze rechtmatigheidsonderzoeken toe. Wij zijn benieuwd naar de uiteindelijke resultaten. <u>Data gedreven werken</u> 11. De samenwerking tussen de serviceorganisatie en ons als gemeente ervaren we als positief en zeer waardevol en leiden geregeld tot het goede gesprek en mooie nieuwe inzichtgevend dashboards/producten. Door hierin samen op te trekken, ook tijdens de databijeenkomsten, ontwikkelen we ons gezamenlijk op het gebied van datagedreven werken, wat we een belangrijke professionalisering vinden. We bedanken u hiervoor en hopen dit in de toekomst met elkaar voort te zetten. Tot slot 12. Wij zien uw reactie met vertrouwen tegemoet en spreken de verwachting uit dat de door ons ingebrachte punten hun weg zullen vinden in de uitvoering.	10. De besparingen die we als mogelijk achten en verwerkt kunnen worden in de begroting zullen we in gezamenlijkheid moeten bepalen, omdat het acties zijn die voor een belangrijk deel besluiten vragen van de gemeente via het model wat we beschikbaar hebben en thans voorligt. 11. We gaan er van uit dat de samenwerking op het gebied van datagedreven werken verder doorontwikkeld zal worden. SOJ zal zich daar zeker op in blijven zetten. 12. Zoals gebruikelijk zullen de (concept) zienswijzen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur voorzien van een reactie van het Dagelijks Bestuur.
Hardinxveld-Giessendam (concept)	<i>Algemeen</i> 1. Ons uitgangspunt is dat u uw taken uitvoert binnen het beschikbaar gestelde budget. De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders uit de Kaderbrief 2026. Het Algemeen Bestuur heeft op 19 december 2024 besloten de begroting 2025, met indexatie en met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als uitgangspunt te hanteren voor 2026 (de zogenoemde nullijn).	1. Vanuit het uitgangspunt begroting 2026 is begroting 2025 plus indexatie zijn de incidentele posten in de begroting 2025 ook incidenteel opgenomen in 2025. De benodigde middelen voor latere jaren zijn afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal meldingen en de voortgang die DG&J en gemeenten samen kunnen maken in het reduceren van het aantal meldingen of het afbuigen daarvan. Ten aanzien van

In de begroting worden een aantal voorstellen gedaan om incidentele gelden in te zetten, maar waar later toch structurele gelden voor worden gevraagd. Dit brengt ons als gemeente in de problemen omdat dit in vele gevallen een ophoging van de inwonersbijdrage betekent. We begrijpen dat er op dit moment een aantal zaken hersteld moeten worden die in het verleden zijn bekostigd vanuit incidentele middelen. We willen u vragen om incidentele middelen ook echt alleen in te zetten voor onderdelen die tijdelijk zijn. Hieronder geven wij onze zienswijze op de voorstellen. <u>Privacy officer</u> 2. U vraagt om een structurele bijdrage van € 115.000 voor het aanstellen van een privacy officer. Aangezien dit een wettelijke verplichting is, gaan wij hiermee akkoord. <u>Veilig thuis</u> 3. U vraagt om een incidentele uitbreiding van 4,5 fte, waarvoor een aanvullende inwonerbijdrage van € 421.302 nodig is. Wij kunnen ons daarin vinden gezien de prangende situatie op dit moment bij Veilig Thuis, maar kijken hier tegelijkertijd ook kritisch naar. Wij blijven geloven dat wanneer de lokale teams binnen alle gemeenten voldoende zijn toegerust op het gebied van veiligheid, de inzet van Veilig Thuis kan worden verminderd. In dat geval schaal Veilig Thuis eerder af en pakt het lokale team de casus op. De uitkomst van de impactanalyse zal een duidelijke richting moeten gaan geven voor de komende jaren. We waarderen het feit dat Veilig Thuis in de tussentijd al actief op zoek is gegaan naar mogelijkheden om de samenwerking met het lokale veld efficiënter in te richten. <u>Meldpunt Zorg en Overlast / OGGZ</u> 4. Wij kunnen instemmen met het incidenteel financieren van 1 fte ten behoeve van het meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. Er is afdoende aangetoond dat het aantal zorg- en overlastmeldingen en de complexiteit van de problematiek substantieel is toegenomen en mogelijk in de toekomst nog verder zal toenemen. We zijn ons ervan bewust dat wanneer er onvoldoende capaciteit is voor goede opvolging van de meldingen, dit een nadelig effect heeft op de meest kwetsbare groep in onze samenleving. Richting de toekomst vinden wij het van belang om toe te werken naar een basispakket voor OGGZ in combinatie met een af te nemen pluspakket. <u>Leerplicht en voortijdig schoolverlaten</u> 5. Wij kunnen ons vinden in de geschetste lijn rond Leerplicht vanwege de nauwe betrokkenheid van gemeenten op het gelopen proces en de uitkomsten. Wij zijn het daarom ook eens met het vaststellen van de formatie naar 15,5 fte. Deze formatie is lager dan de huidige 17,5 fte die met langdurige incidentele gelden is bekostigd. De formatie van 15,5 fte zien wij als toereikend om in nauw overleg met het onderwijs en andere partners te komen tot een optimalisatie van leerplichttaken. Wij zijn ook hoopvol waar in de onderliggende notitie (bestuursopdracht LVS) gesproken wordt over een meer sub-regionale aanpak. Zo kunnen we met de in Hardinxveld-Giessendam betrokken samenwerkingsverbanden onderwijs in gezamenlijkheid komen tot een nieuwe werkwijze in onze regio Passend Onderwijs, waar ook Molenlanden en Gorinchem onder vallen.	de middelen privacy officer volgen wij de wettelijke verplichting om deze functie in te richten. Eerder heeft de DG&J dit kunnen bekostigen uit incidentele meevallers. DG&J zet (verder) geen incidentele middelen in voor structurele taken 2. Dank voor uw instemming. 3. We realiseren ons dat de uitdaging het aantal meldingen voor VT terug te dringen groot is en dat we hiervoor een stevig beroep moeten doen op het lokale team, teneinde het gewenste resultaat te bereiken. Wij weten dat die inspanning een beroep doet op alle partijen en zetten dan ook vol in op een zorgvuldige aanpassing van de werkwijze en monitoren de effecten graag met u. Daarnaast zullen we de geleerde lessen uit de proeftuin betrekken in de aanpassing van werkproces, zowel intern als in samenwerking met het lokale team en andere partners. Wij blijven positief deelnemen aan het regionale programma Toekomstscenario en zullen u op de hoogte houden van de mogelijkheden die we zien maar ook van de (landelijke en wettelijke) belemmeringen die op ons pad komen. 4. Dank voor uw steun en instemming. 5. Uiteraard streven ook wij naar minder verzuim en scholuitval, wat zal resulteren in een lagere benodigde inzet.
--	---

	<u>Publieke gezondheid</u> <i>Mentale gezondheid</i> 6. Mentale gezondheid is een belangrijk thema om op in te zetten vanwege de grote impact op onze samenleving en wij zien er meerwaarde in wanneer de DG&J dit thema regiobreed op kan pakken. Wij gaan akkoord met het vormen van de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid en daarmee dus ook met het onttrekken van een bedrag uit de bestemmingsreserve Mentale gezondheid. Hierbij vragen wij met het regionaal plan aan te sluiten bij het bestaande aanbod, met meer focus op uitvoering dan op coördinatie. En we vragen transparantie over de kosten en inzet. <i>Structurele inwonerbijdrage voor suicidepreventie</i> 7. U vraagt om een structurele inwonerbijdrage ter hoogte van ongeveer € 259.240 voor suicidepreventie. Hiervoor ontvangen wij middelen vanuit het Rijk. Het bedrag dat wij van het Rijk ontvangen is daarbij kaderstellend. Plannen die u samen met gemeenten maakt op dit thema mogen niet leiden tot aanvullende begrotingsvoorstellen in de komende jaren. <u>Service Organisatie Jeugd (SOJ)</u> 8. De financiële raming van de jeugdhulpuitgaven 2026-2029 is gebaseerd op de prognose (januari 2025) van de kosten per gemeente voor het jaar 2025. Deze verwachte uitgaven zijn geïndexeerd naar het prijsniveau 2026. Vanuit het oogpunt van evenwichtig begrotingsbeleid is ervoor gekozen zowel geen groei als geen besparingen op te nemen ten opzichte van deze prognose. We zijn als gemeente voorstander van realistisch begroten en dus staan we in principe achter deze keuze. De laatste dataforecast van maart 2025 laat echter een verdere daling zien (ingezet vanaf najaar 2024) van de jeugdhulpkosten dan waarop de begroting 2026-2029 inclusief die van 2025 van SOJ zijn gebaseerd. Dit is ook passend in de keuzes die we eerder in onze gemeente al gemaakt hebben met de hervormingen die in 2024 zijn ingevoerd ten aanzien van de jeugdhulp. Hierbij kan gedacht worden aan meer eigen inzet door het lokale team, deskundigheidsbevordering en meer-ogen-beleid t.a.v. inzet jeugdhulp. Gezien bovenstaande uiteenzetting én de forse bezuinigingsoperatie waarvoor gemeenten momenteel staan, zijn wij voornemens af te wijken van de voorgestelde begroting van € 6.069.628. We vragen de DG&J de begroting voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam bij te stellen naar € 5.776.628. Ondanks dat we ons realiseren dat de prognose bijgesteld kan worden en dat we altijd te maken kunnen krijgen met – incidentele – verhogingen in het kader van een kostbare inzet, lijkt de prognose van maart gezien de ontwikkelingen aan het eind van vorig jaar wel realistisch. Zeker ook gezien de financiële opgave, is dit het juiste moment om gemotiveerd af te wijken van de opgenomen ramingen	6. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders waaronder de verhouding tussen uitvoering en coördinatie. 7. Dank voor uw steun en instemming. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders. 8. Wij zullen de begroting aanpassen naar het door u aangegeven bedrag.
Hendrik-Ido-Ambacht (definitief)	Algemeen 1. In de eerste plaats spreken wij onze waardering uit voor de grote inzet die u pleegt om uitvoering te geven aan de bestuurlijke opdracht (een toekomstbestendig sociaal domein) en de eerste resultaten die dit heeft opgeleverd. Hiernaast complimenteren wij u met de mate van uitgebreidheid van het dashboard en dat er nu ook een koppeling mogelijk is tussen de domeinen Jeugdhulp en Onderwijs. Dit heeft het voor ons mogelijk gemaakt een goed onderbouwde pilot te starten rondom Jeugdhulp op School. Tot slot uiten wij onze waardering voor het opstellen van de eerder gepasseerde Kadernota 2026 van de DG&J. Deze stelt onze portefeuillehouder in de gelegenheid om in regionaal verband vroegtijdig in gesprek te gaan over de mee te geven kaders. Wij	1. Dank voor het compliment

constateren dat de voorliggende begroting 2026 conform deze Kadernota 2026 is opgesteld. Begroting 2026 DG&J <u>Wij kunnen instemmen met het voorstel over de inzet op suïcidepreventie.</u> 2. Uit de aanbiedingsbrief en de begroting 2026 maken wij op dat u voorstelt om vanuit de DG&J een regionale aanpak suïcidepreventie uit te gaan voeren. Hiervoor ontvangen de gemeenten Rijksmiddelen en verhoogt u navenant de gemeentelijke inwonerbijdrage met € 0,55 per inwoner. De ontwikkeling van een lokale en regionale aanpak op suïcidepreventie wordt onderdeel van de Wet Publieke Gezondheid. In de wet wordt een aanpak op suïcidepreventie een verplichting om op te nemen in onze Nota Publieke Gezondheid. Wij kunnen instemmen met de verhoging van de inwonerbijdrage. Wel spreken wij hierbij een voorbehoud uit als blijkt dat de inkomsten vanuit het Rijk lager uitvallen dan de genoemde € 0,55 per inwoner. Hiernaast dringen wij wel aan op een verbeterd plan van aanpak voor de preventie van suïcide. De voorliggende adviesnota over dit onderwerp inclusief bijlagen geeft weliswaar enig inzicht in de aanpak. Maar zelfs de uitwerking van de uitvoeringscomponenten in het bijgevoegde verslag geeft geen duidelijke samenhang tussen doelen, activiteiten en effecten weer. Wij vinden dit belangrijk voor nadere onderbouwing van de invulling van de Rijksmiddelen. <u>Wij kunnen ook instemmen met de overige voorstellen over de privacy officer, Leerplicht, OGGZ en Veilig Thuis.</u> 3. Er is afdoende aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek is toegenomen. Mogelijk zullen deze in de toekomst nog toenemen. Wij vinden het van belang om verder te werken aan een uitwerking van een basistakenpakket voor OGGZ in combinatie met een af te nemen plus-pakket. Wat betreft Leerplicht kunnen wij ons vinden in de gemaakte keuzes. Wel verzoeken wij u om meer informatie aan te leveren over wat het precies gaat betekenen voor de samenwerkende scholen en gemeenten. SOJ <u>Binnen de jeugdhulp pleiten wij voor verdere verbetering van het contractmanagement</u> 4. Binnen het programma Beschikbare en Betaalbare jeugdhulp (PBBJ) worden diverse maatregelen genomen om de kosten van jeugdhulp binnen de beschikbare financiële middelen te houden. Hier ligt de komende jaren een flinke gezamenlijke uitdaging. Zo is het nodig de samenwerking met 'de toegangspartners' te versterken en anderzijds is het noodzakelijk dat er een professionaliseringsslag komt binnen het contractmanagement van de DG&J. In het PBBJ is geconstateerd dat de overeenkomsten met jeugdhulpaanbieders de juiste sturingselementen bevatten maar dat naleving hiervan aandacht behoeft. Hierbij vinden wij de aanpak rondom het woonplaatsbeginsel een mooi voorbeeld van versteviging binnen het contractmanagement. Inmiddels kent onze gemeente een redelijk stabiele trend in uitgaven voor jeugdhulp. Maar in de afgelopen maanden zijn de uitgaven binnen jeugdhulp gestegen vanwege een beperkt aantal intensieve jeugdhulptrajecten. Het valt op dat deze kostbare trajecten geregeld ingezet worden bij ongecontracteerde aanbieders. Het gecontracteerde aanbod is blijkbaar niet altijd beschikbaar. Ook hier zien wij een belangrijke rol weggelegd voor het contractmanagement. Graag zien wij de inzet	2. Dank voor uw steun en instemming. 3. Dank voor uw instemming op de voorstellen privacy officer, Leerplicht, OGGZ en Veilig Thuis. Op dit moment wordt in afstemming tussen gemeente en LVS, uiteraard in samenwerking met het onderwijs invulling gegeven aan het sub-regionale programma van LVS, zodat er per 1 januari een plan ligt dat wenselijk en realiseerbaar is. 4. Voor het normenkader geldt dat we met de herziene aanpak in relatie tot het verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp op korte termijn een instrumentarium hebben waarmee we substantieel beter kunnen sturen. Wat betreft het ongecontracteerde aanbod hechten we er aan dat dit aanbod over het algemeen geleverd wordt tegen de reguliere tarieven die gelden voor gecontracteerd aanbod. Geconstateerde lacunes worden waar mogelijk aangevuld door het aangaan van nieuwe contracten om beter te kunnen sturen op kwaliteit.
---	---

	hiervan breder terug, zoals bij het woonplaatsbeginsel. Dit geldt met name bij het normenkader en bij de inzet van ongecontracteerd aanbod.	
Hoeksche Waard (concept)	Inleiding Gemeenten hebben in 2026 en ook in de jaren daarna grote financiële uitdagingen door sterk afnemende Rijksmiddelen. Vanaf 2026 stelt het Rijk ongeveer € 2 à 3 miljard minder middelen beschikbaar via het gemeentefonds. Scherpe keuzes zijn helaas onvermijdelijk. Dat heeft uiteraard óók gevolgen voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Dit schreven we vorig jaar ook in onze zienswijze. Voor de begroting 2026 neemt de gemeente een aantal maatregelen om op termijn weer tot een structureel sluitende begroting te komen. Zolang gemeenten geen toereikende middelen van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de taken, moeten gemeenten ook in de komende jaren rekening houden met verdergaande maatregelen. Een aantal gemeentetaken wordt door u als gemeenschappelijke regeling uitgevoerd. Voor gemeente Hoeksche Waard betreft de totale bijdrage aan deze gemeenschappelijke regeling € 29,5 miljoen/ ruim 11% van ons begrotingstotaal. Hierdoor is het van belang om óók de taken die u voor ons uitvoert, kritisch tegen het licht te (blijven) houden. Door middel van deze zienswijze op uw begroting vragen wij uw aandacht voor deze financiële uitdagingen. Wij vragen u om te (blijven) anticiperen op bovengenoemde ontwikkelingen. Wij vragen onverminderd aandacht voor de lopende bestuursopdracht. Met als doel om de kosten (verder) te verlagen. Hierin past uiteraard ook (blijvende) terughoudendheid in de vorming van nieuw beleid, het voorkomen van intensiveringen van het huidige beleid, het oplossen van knelpunten binnen de bestaande begroting én een blijvend kritische blik op uw bedrijfsvoering. Wij zijn ervan overtuigd dat wij samen met u de financiële uitdagingen waarvoor wij komende jaren staan, het hoofd te kunnen bieden. Zienswijze op de conceptbegroting 2026 Ons algemene uitgangspunt is dat u uw taken binnen het beschikbaar gestelde budget uitvoert. De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders zoals aangegeven in de kaderbrief 2026. Wij geven nu achtereenvolgens onze zienswijze op de voorstellen. Wij stemmen in met de indexering van de begroting. 2. Wij gaan akkoord met het indexeren van de gemeentelijke bijdragen voor 2026 zoals vastgesteld in de kaderbrief 2026. Wij stemmen niet in met de incidentele uitbreiding van het Meldpunt Zorg en overlast. 3. U vraagt om een incidentele uitbreiding van 1 fte waarvoor een aanvullende inwonerbijdrage van € 145.964 nodig is. Vorig jaar gingen wij akkoord met een incidentele uitbreiding van 1 fte in 2025. Wij hebben toen als voorwaarde gesteld dat er een afbouwplan zou komen. In Hoeksche Waard is vanaf april 2025 bemoeizorg geïntegreerd in het wijkteam om het vroegtijdig opsporen en opvolgen van zorg mijddende inwoners door integrale samenwerking te verbeteren. Om continuïteit in ondersteuning beter te borgen, zetten wij in op samenwerking met het wijkteam, duidelijke afspraken in regievoering, maar ook het verbeteren van lopende processen	1. Vanwege de financiële problematiek van gemeenten, heeft het algemeen bestuur besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 van de DG&J (exclusief SOJ/jeugdhulp). Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van 2025 als nullijn te hanteren voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en de formatie van LVS te verminderen op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Dit betekent een forse uitdaging, gezien het sterk gestegen aantal meldingen. Náást deze taakstelling, levert de verkenning die is uitgevoerd op basis van de bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten', geen nadere financiële besparing op in de bedrijfsvoering van de DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van de DG&J, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. Deze verwachting was ook al gedeeld in eerdere reactie op zienswijzen. De gewenste besparingen op basis van de bestuursopdracht moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten. De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van de DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van de DG&J. De meest substantiële besparingen worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen kan naar verwachting vóór de zomer worden gegeven. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden. 2. Dank voor uw instemming. 6. Dank u wel voor uw duidelijke standpunt. We blijven graag in gesprek over de ontwikkeling van de meldingen in uw gemeenten en zullen deze ook (blijven) monitoren.

o.a. rond woningvervuiling. Gezien deze ontwikkelingen verwachten wij dat het Meldpunt Zorg en Overlast minder meldingen te verwerken krijgt vanuit de Hoeksche Waard. Daarom gaan wij niet akkoord met het voorstel. Wij stemmen in met de incidentele uitbreiding van Veilig Thuis. 4. U vraagt om een incidentele uitbreiding van 4,5 fte waarvoor een aanvullende inwonerbijdrage van € 421.302 nodig is. Wij stemmen daarmee in, al is dat niet van harte. Wij gaan er nog steeds van uit dat minder inzet op Veilig Thuis nodig is zodra de jeugd- en wijkteams goed functioneren. We zijn onverminderd kritisch op de verschillende meldpunten omdat dit geen oplossing is voor problemen die er zijn. In 2025 spreken we met u over de verschillende scenario's die voortkomen uit de impactanalyse. De uitkomst hiervan zal een duidelijke richting moeten gaan geven voor de komende jaren. Wij gaan akkoord met de structurele uitbreiding van 2,6 fte van Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten. 5. U vraagt om een structurele uitbreiding van 2,6 fte bovenop de huidige 12,9 fte. Hiervoor is een aanvullende inwonerbijdrage van € 47.078 nodig. Een formatie van 15,5 fte is nodig om de wettelijke taken uit te kunnen voeren. Dit voorstel is het resultaat van de bestuursopdracht waar de afgelopen maanden aan is gewerkt. Wij zijn ook al met u in gesprek om lokaal inhoudelijke prioriteiten te stellen, samen met alle ketenpartners. Wij gaan niet akkoord met het onttrekken van een bedrag uit de bestemmingsreserve Mentale gezondheid. 6. Wij gaan niet akkoord met het vormen van deze bestemmingsreserve (zie onze zienswijze op de jaarrekening 2024) en gaan dus ook niet akkoord met het onttrekken van een bedrag uit deze bestemmingsreserve. Wij gaan akkoord met de structurele inwonerbijdrage voor suïcidepreventie 7. U vraagt om een structurele inwonerbijdrage ter hoogte van ongeveer € 259.240 voor suïcidepreventie. Hiervoor ontvangen wij gemeentemiddelen vanuit het Rijk. Het bedrag dat wij van het Rijk ontvangen is daarbij kaderstellend. Plannen die u samen met gemeenten maakt mogen niet leiden tot aanvullende begrotingsvoorstellen in de komende jaren. Wij gaan akkoord met de structurele bijdrage voor het aanstellen van een privacy officer. 8. U vraagt om een structurele bijdrage van € 115.000 voor het aanstellen van een privacy officer. Aangezien dit een wettelijke verplichting is, gaan wij daarmee akkoord. De SOJ legt in 2026 de focus op het uitvoeren van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp. 9. Met de verlenging van de inkoop in 2026 heeft u als doel om te zorgen voor een betaalbaar en dekkend zorglandschap. Graag willen wij de spreiding van het zorglandschap ook via deze weg bij u onder de aandacht brengen. Daar de Hoeksche Waard een gemeente is aan de rand van de regio wordt er nogal eens tegenaan gelopen dat de passende zorg niet altijd dichtbij is. Het is van belang dat de meest voorkomende zorgvormen voor alle inwoners in de regio dichtbij beschikbaar zijn.	4. Wij delen uw gevraagde aandacht voor de financiële situatie en zijn daar ook alert op. DG&J hanteert de nullijn. Dat betekent dat de begroting 2025 wordt doorgetrokken naar 2026 plus indexatie (m.u.v. jeugdhulp). De incidentele posten zijn geen extra middelen ten opzichte van 2025, maar een voortzetting van het incidentele karakter ervan. E.e.a. in overeenstemming met de nullijn. 5. Gesprek wordt gevoerd om per 1 januari goed gesteld te staan conform de afspraak uit de bestuursopdracht. 6. Dank u wel voor uw duidelijke standpunt. Voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 ligt er zoals toegezegd een regionaal voorstel met lokale samenhang, gericht op preventie van mentale gezondheidsproblemen onder jongeren, voor. Hier wordt een gewogen besluit over genomen in het AB van 10 juli a.s.. 7. Dank voor uw steun en instemming. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders. 8. Dank voor uw instemming. 9. Wij kennen uw behoefte aan beschikbaar aanbod in de omgeving en geven hier aandacht aan. De rechtmatigheidsonderzoeken zijn zoals afgesproken voor 2025 incidenteel in de begroting opgenomen, met daar tegenover besparingen. Aan het einde van het jaar
--	--

	In de begroting 2026 stelt u wederom voor om te kiezen voor het scenario van geen besparingen en geen groei. Daar wij een voorstander zijn van realistisch begroten stemmen wij hiermee in. Onze verwachting is wel dat met het naar voren halen van de ambulante begeleiding naar ons jeugdteam er een verschuiving zal gaan plaatsvinden. Met onze inzet vanuit het jeugdteam hopen wij samen met u de komende jaren toe te werken naar de situatie 'geen groei – wel besparingen'. Dit is noodzakelijk om de uitgaven op jeugdhulp, als onderdeel van de totale uitgaven binnen het sociaal domein, beheersbaar te houden. Verder beoogt de SOJ in 2025 te besparen op jeugdhulpuitgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025. Zoals wij vorig jaar in onze zienswijze aangegeven hebben zijn wij nieuwsgierig naar de daadwerkelijke inzet en opbrengsten hiervan en vragen u om dit inzichtelijk te maken in de bestuursrapportages en in de jaarrekening 2025.	zal een tussentijdse evaluatie worden opgeleverd met een eventueel voorstel voor continuering en verwerking in een begrotingswijziging
Molenlanden (definitief)	Begroting 2026 1. Ons algemene uitgangspunt is dat u uw taken binnen het beschikbaar gestelde budget uitvoert. De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders zoals aangegeven in de kaderbrief 2026. Het AB heeft op 19 december 2024 besloten de begroting 2025 plus indexatie, met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als kader voor de begroting 2026 te gebruiken (nullijn). Wij geven nu achtereenvolgens onze zienswijze op de voorstellen. <i>Indexering begroting</i> 2. Wij kunnen ons vinden in het indexeren van de gemeentelijke bijdragen voor 2026 zoals vastgesteld in de kaderbrief 2026. <i>Meldpunt Zorg en Overlast</i>	1. Vanwege de financiële problematiek van gemeenten, heeft het algemeen bestuur besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 van de DG&J (exclusief SOJ/jeugdhulp). Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van 2025 als nullijn te hanteren voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en de formatie van LVS te verminderen op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Dit betekent een forse uitdaging, gezien het sterk gestegen aantal meldingen. Náást deze taakstelling, levert de verkenning die is uitgevoerd op basis van de bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten', geen nadere financiële besparing op in de bedrijfsvoering van de DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van de DG&J, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. Deze verwachting was ook al gedeeld in eerdere reactie op zienswijzen. De gewenste besparingen op basis van de bestuursopdracht moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten. De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van de DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van de DG&J. De meest substantiële besparingen worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen kan naar verwachting vóór de zomer worden gegeven. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden. 2. Dank voor uw instemming.

3. U vraagt om een incidentele uitbreiding van 1 fte, waarvoor een aanvullende regionale inwonerbijdrage van €145.964 nodig is (voor Molenlanden een aanvullende inwonerbijdrage van circa € 11.600). Wij realiseren ons dat er geen indicatie is dat de groei op het aantal meldingen zal afnemen en dat de mogelijkheden om dit te keren beperkt zijn. Er is afdoende aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek substantieel is toegenomen en mogelijk in de toekomst nog zal toenemen en mogelijk in de toekomst nog zal toenemen. Wij kunnen dan ook instemmen met het incidenteel financieren van 1 fte uitbreiding ten behoeve van het Meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. Er wordt verder gewerkt aan meer uniformiteit: een basispakket voor OGGZ in combinatie met een af te nemen pluspakket. <i>Veilig Thuis</i> 4. Bij de behandeling van de begroting 2025 is ingestemd om incidenteel voor het jaar 2025 de formatie van Veilig Thuis Volwassenen en Jeugd totaal met 4,5 fte te verhogen, vanwege de forse toename van het aantal meldingen. Conform de bij de kadernota 2026 vastgestelde uitgangspunten, is deze incidentele uitbreiding van 4,5 fte verwerkt in de begroting 2026, wat een aanvullende regionale inwonerbijdrage van € 421.302 vraagt. Voor Molenlanden bedraagt dit een aanvullende inwonerbijdrage van circa € 33.600. Wij kunnen ons daarin vinden gezien de prangende situatie op dit moment bij Veilig Thuis, maar kijken hier tegelijkertijd ook kritisch naar. De uitkomst van de impactanalyse zal een duidelijke richting moeten gaan geven voor de komende jaren. Eén van de maatregelen die u schetst is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams. U geeft aan dat dit inspanningen vraagt van Veilig Thuis én van gemeenten en hun Lokaal Team. U geeft daarbij tevens aan dat dit verder wordt uitgewerkt in 2025. Wij waarderen het feit dat Veilig Thuis actief op zoek is gegaan naar mogelijkheden om de samenwerking met het lokale veld efficiënter in te richten. Tegelijkertijd vinden wij zorgvuldigheid hierin belangrijk. De komende jaren gaat er niet alleen op dit vlak, maar binnen het gehele sociale domein, veel meer gevraagd worden van onze Lokale Teams. Wij verwachten dan ook van u dat u samen met de gemeenten en de lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. Het zicht op veiligheid van deze meest kwetsbare gezinnen moet te allen tijde gewaarborgd blijven en mag niet enkel verschoven worden van de ene organisatie naar de andere. Eén van de centrale onderdelen van het landelijk en regionaal programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). Veilig Thuis maakt onderdeel uit van een RVT. U geeft in uw begroting aan dat u, afhankelijk van landelijke besluitvorming, in 2026 een start maakt met de vorming van een RVT. Tegelijkertijd is daar in de begroting geen financiële post voor opgenomen. Ook in de voorjaarsnota van het Rijk zijn helaas, vanaf 2026, geen middelen opgenomen voor de transitie van het Toekomstscenario. Daarnaast hebben wij vernomen dat het Landelijk Netwerk Veilig Thuis zich heeft teruggetrokken van de landelijke overlegtafels rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Wij zijn blij dat u deze terugtrekkende beweging regionaal niet hebt gezet en verwachten dat u ons pro actief blijft informeren over deze	3. Dank voor uw steun en instemming. 4. We realiseren ons dat de uitdaging het aantal meldingen voor VT terug te dringen groot is en dat we hiervoor een stevig beroep moeten doen op het lokale team, teneinde het gewenste resultaat te bereiken. Wij weten dat die inspanning een beroep doet op alle partijen en zetten dan ook vol in op een zorgvuldige aanpassing van de werkwijze en monitoren de effecten graag met u. Daarnaast zullen we de geleerde lessen uit de proeftuin betrekken in de aanpassing van werkproces, zowel intern als in samenwerking met het lokale team en andere partners. Wij blijven positief deelnemen aan het regionale programma Toekomstscenario en zullen u op de hoogte houden van de mogelijkheden die we zien maar ook van de (landelijke en wettelijke) belemmeringen die op ons pad komen.
---	---

ontwikkelingen. Niet alleen inhoudelijk maar ook welke mogelijke financiële gevolgen dit met zich meebrengt voor de regio Zuid-Holland Zuid. <i>Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten</i> 5. U vraagt om een structurele uitbreiding van 2,6 fte bovenop de huidige 12,9 fte. Hiervoor is voor Molenlanden een aanvullende inwonerbijdrage van €27.405 nodig. Een formatie van 15,5 fte is nodig om de wettelijke taken uit te kunnen voeren. Dit voorstel is het resultaat van de bestuursopdracht waar de afgelopen maanden aan is gewerkt. Wij zijn ook al met u in gesprek om lokaal inhoudelijke prioriteiten te stellen, samen met alle ketenpartners. Wij zijn hoopvol waar in de onderliggende notitie (bestuursopdracht LVS) gesproken wordt over een meer subregionale aanpak. Zeker ook omdat Molenlanden grenst en samenwerkt met gemeenten waar Leerplicht anders is georganiseerd. We hopen dat de nieuwe werkwijze op termijn zal leiden tot minder verzuim en dus een lagere benodigde inzet. <i>Structurele inwonerbijdrage voor suicidepreventie</i> 6. U vraagt om een structurele inwonerbijdrage ter hoogte van ongeveer € 259.240 voor suicidepreventie. Hiervoor ontvangen de gemeenten middelen vanuit het Rijk tijdens de komende meicirculaire, de precieze hoogte wordt later bekend gemaakt. Het is wat ons betreft niet bij voorbaat de bedoeling dat dit bedrag 1-op-1 naar de DG&J gaat. We willen ook een deel lokaal behouden, zodat we als gemeente echt gezamenlijk kunnen optrekken met de GGD. Ook gaan we ervanuit dat er geen aanvullende begrotingsvoorstellen worden gedaan de komende jaren voor plannen die nog gemaakt worden op dit thema. <i>Privacy officer</i> 7. U vraagt om een structurele bijdrage van € 115.000 voor de privacy officer. Aangezien dit een wettelijke verplichting is, kunnen wij ons hierin vinden. <i>Serviceorganisatie Jeugd</i> 8. De financiële raming van de jeugdhulpuitgaven 2026-2029 is gebaseerd op de prognose (januari 2025) van de kosten per gemeente voor het jaar 2025. Deze verwachte uitgaven zijn geïndexeerd naar het prijsniveau 2026. Vanuit het oogpunt van evenwichtig begrotingsbeleid is er voor gekozen zowel geen groei als geen besparingen op te nemen ten opzichte van deze prognose. We zijn als gemeente voorstander van realistisch begroten en dus staan we in principe achter deze keuze. We zien echter dat de prognose van maart alweer ruim vijf ton lager is. Dit is ook passend in de keuzes die we eerder in onze gemeente al gemaakt hebben met o.a. jeugdhulp naar voren. We willen dus afwijken van de voorgestelde begroting en de begroting vaststellen op basis van de prognose van maart. In ons geval gaat het hierbij om een bijdrage van € 9.855.073. We zijn er van overtuigd dat dit voor nu het meest realistisch is. Verder beoogt de SOJ in 2025 te besparen op jeugdhulpuitgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025. Wij juichen het uitvoeren van deze rechtmatigheidsonderzoeken toe. Wij zijn benieuwd naar de uiteindelijke resultaten. <i>Mentale gezondheid</i> 9. Wij staan positief tegenover het vormen van de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid en kunnen ons dus vanzelfsprekend ook vinden in het onttrekken van een bedrag uit deze bestemmingsreserve.	5. Uiteraard streven ook wij naar minder verzuim en schooluitval, wat zal resulteren in een lagere benodigde inzet 6. Dank u wel voor uw duidelijke standpunt. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders. 7. Dank voor uw instemming. 8. Wij zullen de begroting aanpassen naar het door u aangegeven bedrag. 9. Dank voor uw steun en instemming. Dank u wel voor uw duidelijke standpunt. Het is begrijpelijk dat u de bestaande initiatieven en de lokale inspanningen waardeert en blijft ondersteunen. Voorafgaand
---	---

	Noodzaak om te bezuinigen 10. Gelet op de financiële uitdagingen waarmee ook gemeente Molenlanden te maken heeft, besloten wij in 2023 om te bezuinigen. Op 10 december 2024 hebben wij het college opdracht gegeven tot uitwerking van mogelijke beleidskeuzes voor een aantal onderwerpen. Bij de besluitvorming over de Kadernota 2026 wordt dit concreter, maar nu staat al vast dat wij ook van uw gemeenschappelijke regeling een substantiële bijdrage aan de beoogde bezuinigingen verwachten. Wij vragen om een scherpe focus op de lopende bestuursopdracht en het programma beschikbare en betaalbare jeugdhulp - die o.a. als doel hebben om de kosten (verder) te verlagen. Hierbij past ook terughoudendheid in de vorming van nieuw beleid, het voorkomen van intensiveringen van het huidige beleid, het oplossen van knelpunten binnen de bestaande begroting én een blijvend kritische blik op uw bedrijfsvoering. Wij willen u in dit kader vragen uzelf uit te blijven dagen, risico's te durven nemen en te zorgen dat alles bespreekbaar is. Dit moet wat ons betreft het uitgangspunt zijn in de komende periode. We geloven erin dat we samen met u in staat zijn om de financiële uitdagingen van de komende jaren succesvol het hoofd te bieden.	aan de vaststelling van de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 ligt er zoals toegezegd een regionaal voorstel met lokale samenhang, gericht op preventie van mentale gezondheidsproblemen onder jongeren, voor. Hier wordt een gewogen besluit over genomen in het AB van 10 juli a.s.. We blijven graag in gesprek om met elkaar te zoeken naar de meest effectieve en passende oplossingen en effectieve voor mentale gezondheid in uw gemeente. 10. Wij hebben begrip voor u de financiële uitdagingen waarvoor u staat. DG&J spant zich ook maximaal in kosten te beheersen en eventuele externe opbrengsten te vergroten. DG&J hanteert de nullijn, m.u.v. SOJ, hetgeen een taakstelling van 8% betekent. Voor wat betreft de kosten van jeugdhulp die circa 75% van de begroting uitmaken werken gemeenten samen met DG&J aan het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp.
Papendrecht (concept)	Begroting 2026 1. Ons algemene uitgangspunt is dat u uw taken binnen het beschikbaar gestelde budget uitvoert. De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders zoals aangegeven in de kaderbrief 2026. Het AB heeft op 19 december 2024 besloten de begroting 2025 plus indexatie, met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als kader voor de begroting 2026 te gebruiken (nullijn). <i>Dienst Gezondheid & Jeugd</i> Als basis voor de begroting 2026 heeft u de begroting 2025 genomen. Met daarin reeds een aantal indexeringen, resulterend in een verhoging van de inwonerbijdrage van € 1,049 miljoen regionaal.	1. Vanwege de financiële problematiek van gemeenten, heeft het algemeen bestuur besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 van de DG&J (exclusief SOJ/jeugdhulp). Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van 2025 als nullijn te hanteren voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en de formatie van LVS te verminderen op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Dit betekent een forse uitdaging, gezien het sterk gestegen aantal meldingen. Náást deze taakstelling, levert de verkenning die is uitgevoerd op basis van de bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten', geen nadere financiële besparing op in de bedrijfsvoering van de DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van de DG&J, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. Deze verwachting was ook al gedeeld in eerdere reactie op zienswijzen. De gewenste besparingen op basis van de bestuursopdracht moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten. De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van de DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van de DG&J. De meest substantiële besparingen worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale

	<u>Indexering van de begroting</u> 2. Wij kunnen ons vinden in het indexeren van de gemeentelijke bijdragen voor 2026 zoals vastgesteld in de kaderbrief 2026. <u>Wij vragen blijvende aandacht voor financiële positie gemeenten</u> 3. We begrijpen dat u serieus aandacht hebt voor de financieel moeilijke tijden voor gemeenten. We zijn dan ook blij met de taakstelling die u in de begroting verwerkt hebt. Wij verzoeken u deze duidelijker toe te lichten. U noemt ook de bestuursopdracht waaraan DG&J en gemeenten aan werken om de financiële problematiek te verkleinen. We willen onverminderd aandacht vragen voor de lopende bestuursopdracht, met als doel om de kosten (verder) te verlagen. Hierin past uiteraard ook (blijvende) terughoudendheid in de vorming van nieuw beleid, het voorkomen van intensiveringen van het huidige beleid, het oplossen van knelpunten binnen de bestaande begroting én een blijvend kritische blik op uw bedrijfsvoering. Vanaf 2026 kampen gemeenten met structurele tekorten. Ook verbonden partijen moeten bijdragen aan structurele oplossingen, niet door indirecte lastenverhoging voor inwoners, maar via andere beleidsmatige keuzes en efficiëntere bedrijfsvoering. Als gemeente Papendrecht willen we u daarom oproepen in samenwerking met gemeenten een lange termijn voorstel uit te werken. Een voorstel met ten minste 5 inhoudelijke beleidsmaatregelen, die gezamenlijk een besparing van minimaal 5% op onze inwonerbijdrage realiseren. Dit voorstel moet inzicht geven in de opbrengst, risico's en het maatschappelijk effect van de maatregelen. Verder willen we graag de volgende uitgangspunten meegeven: 1. Duidelijk inzicht in beleidskeuzes en sturingsmogelijkheden voor gemeenten. 2. Besparingen door gezamenlijke inkoop, digitalisering en efficiënter werken. 3. Verbonden partijen moeten een flexibele en robuuste bedrijfsvoering hanteren. 4. Nieuwe financieringsbronnen en preventieve investeringen benutten. 5. Innovatie en GR overstijgend nadenken Wij verwachten dat de mogelijkheden worden verkend en uw aandeel concreet wordt gemaakt, uiterlijk 15 november 2025. Resultierend in concrete goed onderbouwde voorstellen, zodat de gemeenteraad en het Algemeen Bestuur gedegen besluiten kunnen nemen over de lange termijn. Uiteraard hebben we hierin een gezamenlijke rol. De taakstelling die u reeds realiseert kunt u hierin meenemen. Onze zienswijze op uw verzoek om extra middelen. <u>4. Structurele inwonerbijdrage voor suïcidepreventie</u> U vraagt om een structurele inwonerbijdrage ter hoogte van ongeveer € 259.240 voor suïcidepreventie. Hiervoor ontvangen de gemeenten middelen vanuit het Rijk. Het bedrag dat wij van het Rijk ontvangen is daarbij kaderstellend. Plannen die u samen	bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen kan naar verwachting vóór de zomer worden gegeven. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden. 2. Dank voor uw instemming. 3. De taakstelling is gebaseerd op de doorgerekende stijging van werklust als gevolg van de sterk gestegen meldingen en de normering van de werklust voor LVS. Door hantering van de nullijn wordt deze werklust niet voorzien van de daarvoor benodigde extra middelen. DG&J en gemeenten werken samen om de gestegen werklust het hoofd te bieden. Onder andere door reductie van het aantal meldingen, overdracht naar lokale teams en optimalisering van processen. DG&J heeft veel aandacht voor de bestuursopdracht en verantwoord zich hier ook over. De (significante) besparingen wordt gevonden in het kader van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp. Deze zullen in afstemming met gemeenten nog worden verwerkt in de begroting 2026. DG&J richt zich op kostenbeheersing, verbetering van de efficiency en gaat prudent om met de aan haar toevertrouwde middelen. Wij hebben oog voor de pregnante financiële positie waarin gemeenten zich bevinden. DG&J levert haar bijdrage middels de bestuursopdracht vermindering financiële problematiek gemeenten. De bestuursopdracht LVS is reeds afgerond en de besparingen zijn verwekt in de begroting. 4. Dank voor uw steun en instemming. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders.
--	---	--

met gemeenten maakt op dit thema mogen niet leiden tot aanvullende begrotingsvoorstellen in de komende jaren. <u>Privacy officer</u> 5. U vraagt om een structurele bijdrage van € 115.000 voor de privacy officer. Aangezien dit een wettelijke verplichting is, kunnen wij ons hier in vinden. <u>Bestuursopdrachten</u> U stelt voor, op basis van de uitkomst van de bestuursopdracht Leerplicht die is uitgevoerd onder regie van gemeenten, om de incidentele financiering voor het onderdeel Leerplicht uit 2025 om te zetten in een lagere, structurele financiering vanaf 2026 en hiervoor de gemeentelijke bijdrage met € 256.284 te verhogen; Daarnaast stelt u evenals in 2025 voor dat de volgende onderdelen incidenteel worden gefinancierd: i OGGZ, specifiek het meldpunt zorg en overlast middels een inwonerbijdrage van € 145.964; ii. Veilig Thuis Jeugd een inwonerbijdrage van € 421.302; Over deze drie onderdelen hebben wij de volgende opmerkingen: <u>Veilig Thuis</u> 6. We kunnen instemmen met de incidentele verhoging van Veilig Thuis samenhangend met de stijging in meldingen. Met betrekking tot een verdere ophoging van de formatie in 2026, zoals die gevraagd werd door Veilig Thuis begrijpen we het besluit van het Algemeen Bestuur van DG&J om deze, vanwege de financiële druk op de gemeenten, niet toe te kennen. Anderzijds spreken we wel de zorg uit dat dit kan leiden tot een groter beroep op de capaciteit van ons lokale team, Sterk Papendrecht. Graag blijven we met het bestuur het gesprek voeren over deze consequenties en houden we de mogelijkheid open hierover, als daar aanleiding toe is, in samenwerking met het bestuur nadere maatregelen te nemen. Het vormgeven en uitvoeren van lokaal beleid op het gebied van preventie van Huiselijk geweld en Kindermishandeling kost tijd en zal niet op korte termijn leiden tot een significante daling van het aantal meldingen. Eén van de maatregelen die u schetst is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams. U geeft aan dat dit inspanningen vraagt van Veilig Thuis én van gemeenten en hun Lokaal Team. U geeft daarbij tevens aan dat dit verder wordt uitgewerkt in 2025. We waarderen het feit dat Veilig Thuis actief op zoek is gegaan naar mogelijkheden om de samenwerking met het lokale veld efficiënter in te richten. Tegelijkertijd vinden we zorgvuldigheid hierin belangrijk. De komende jaren gaat er niet alleen op dit vlak, maar binnen het gehele sociale domein, veel meer gevraagd worden van onze Lokale Teams. Wij verwachten dan ook van u dat u samen met de gemeenten en de lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. Het zicht op veiligheid van deze meest kwetsbare gezinnen moet te allen tijde gewaarborgd blijven en mag niet enkel verschoven worden van de ene organisatie naar de andere. Eén van de centrale onderdelen van het landelijk en regionaal programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). Veilig Thuis maakt onderdeel uit van een RVT. U geeft in uw begroting aan dat u, afhankelijk van landelijke besluitvorming, in 2026 een start maakt met de vorming van een RVT. Tegelijkertijd is daar in de begroting geen	5. Dank voor uw instemming. 6. We realiseren ons dat de uitdaging het aantal meldingen voor VT terug te dringen groot is en dat we hiervoor een stevig beroep moeten doen op het lokale team, teneinde het gewenste resultaat te bereiken. Wij weten dat die inspanning een beroep doet op alle partijen en zetten dan ook vol in op een zorgvuldige aanpassing van de werkwijze en monitoren de effecten graag met u. Daarnaast zullen we de geleerde lessen uit de proeftuin betrekken in de aanpassing van werkproces, zowel intern als in samenwerking met het lokale team en andere partners. Wij blijven positief deelnemen aan het regionale programma Toekomstscenario en zullen u op de hoogte houden van de mogelijkheden die we zien maar ook van de (landelijke en wettelijke) belemmeringen die op ons pad komen.
---	--

financiële post voor opgenomen. Ook in de voorjaarsnota van het Rijk zijn helaas, vanaf 2026, geen middelen opgenomen voor de transitie van het Toekomstscenario. Daarnaast hebben wij vernomen dat het Landelijk Netwerk Veilig Thuis zich heeft teruggetrokken van de landelijke overlegtafels rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We zijn blij dat u deze terugtrekkende beweging regionaal niet hebt gezet en verwachten dat u ons pro actief blijft informeren over deze ontwikkelingen. Niet alleen inhoudelijk maar ook welke mogelijke financiële gevolgen dit met zich meebrengt voor de regio Zuid-Holland Zuid. <u>Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten</u> 7. We kunnen instemmen met het besluit de incidenteel toegekende bijdrage 2025 aan LVS te verlagen met 1 fte, en deze vanaf 2026 om te zetten naar een structurele bijdrage. Ook hier zien we het gevaar dat een stijgend aantal meldingen in combinatie met een niet meegroeiende formatie bij LVS kan leiden tot een grotere druk op gemeenten en lokale team. Ook hier vragen we het bestuur de gevolgen van het besluit te monitoren. <u>Meldpunt Zorg & Overlast</u> 8. Wij kunnen instemmen met het incidenteel financieren van 1 fte ten behoeve van het meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. Er is afdoende aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek substantieel is toegenomen en mogelijk in de toekomst nog zal toenemen. Wij vinden het van belang om verder te werken aan een basispakket voor OGGZ in combinatie met een af te nemen pluspakket. <u>Mentale gezondheid</u> 9. Zoals we bij de jaarrekening hebben aangegeven staan wij positief tegenover het vormen van de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid en kunnen ons dus vanzelfsprekend ook vinden in het onttrekken van een bedrag uit deze bestemmingsreserve. <u>Serviceorganisatie Jeugd</u> 10. Conform de werkwijze bij de begrotingen 2024 en 2025 stelt u ons bij het onderdeel van de SOJ in de gelegenheid aan te geven of wij de raming realistisch vinden en, waar gewenst, onderbouwd af te wijken. Wij kunnen op deze manier effecten van eventuele lokaal genomen maatregelen meenemen. De raming jeugdhulpuitgaven 2025 is vanuit de Serviceorganisatie Jeugd opgesteld met als peilmaand januari 2025. Regionaal en lokaal wordt in het programma Betaalbare en beschikbare jeugdhulp gewerkt aan het afbakenen van het recht op jeugdhulp. Vooruitlopend op de uitkomsten hiervan vragen we U de bijdrage van Papendrecht te verlagen met een bedrag van € 300.000. Vanwege deze ontwikkeling willen we de voor Papendrecht geldende raming van € 12,5 miljoen met € 300.000 verlagen, en verzoeken we u onze bijdrage in de begroting 2026 bij te stellen. In de loop van 2025 verwachten we meer inzicht in de mogelijke financiële gevolgen van het programma en de potentiële besparingen. Vooruitlopend op de maatregelen die	7. Uiteraard zullen we de gevolgen van de aanpassingen in de begroting van LVS monitoren en daarover rapporteren volgens de geëigende P&C instrumenten. 8. Dank voor uw steun en instemming. 9. Nogmaals dank voor uw instemming. 10. Wij zullen de begroting aanpassen naar het door u aangegeven bedrag. De besparingen die we als mogelijk achten en verwerkt kunnen worden in de begroting zullen we in gezamenlijkheid moeten bepalen, omdat het acties zijn die voor ene belangrijk deel besluiten vragen van de gemeente via het model wat we beschikbaar hebben en thans voorligt.
---	--

	volgen uit het programma Beschikbare en betaalbare jeugdhulp denken we vooral aan besparingen die te halen zijn uit: - een betere samenwerking met de huisartsen met als doel bij de verwijzingen door huisartsen meer aandacht te hebben voor voorliggende voorzieningen in plaats van beschikte zorg, - een betere samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen die leidt tot het inzetten van voorliggende voorzieningen waar mogelijk en beter passende zorg, - het beperken van de toegang tot segment 4, specialistisch veelvoorkomend door meer in te zetten op collectief, lokaal aangeboden, aanbod, - een efficiëntere en kostenbesparende samenwerking tussen aanbieders in segment 1, hoogspecialistisch, in met name de zorg bij complexe problematiek. We hechten er aan hierin samen te werken met DG&J en de andere gemeenten in de jeugdzorgregio. Het is nu niet goed mogelijk een zienswijze te geven op dit deel van de begroting. We vragen het bestuur zo spoedig mogelijk in dit kader concrete voorstellen te doen die tot besparingen leiden en eventueel naar aanleiding daarvan de begroting te wijzigen. Verder beoogt de SOJ in 2025 te besparen op jeugdhulpuitgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025. Zoals wij vorig jaar in onze zienswijze aangegeven hebben juichen wij het uitvoeren van deze rechtmatigheidsonderzoeken toe. Wij zijn benieuwd naar de uiteindelijke resultaten. <u>Vooruitblik</u> <u>Financiële kaders</u> 11. Wij willen u nu vast laten weten dat u voorafgaand aan de begrotingscyclus 2027 van ons duidelijkere (financiële) kaders gaat ontvangen. Onze ambitie is om deze gezamenlijk met regiogemeenten op te stellen. <u>Herinvoering solidariteit</u> 12. Kosten van jeugdzorg kunnen voor individuele gemeenten sterk fluctueren. Dit kan een groot financieel risico voor gemeenten betekenen. Daarom willen wij voorstellen het gesprek te (her)openen over het solidair bekostigen van delen van de jeugdhulp. <u>Afstemmen op Samenlevingsvisie</u> 13. In 2025 formuleerden we een nieuw kader via de Samenlevingsvisie. We gaan graag in gesprek hoe we uw inzet kunnen afstemmen op de geformuleerde doelen. <u>Tot slot</u> 14. Wij verzoeken u onze zienswijze op de concept begroting 2026 en de jaarrekening 2024 te betrekken bij de behandeling in het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025.	11. Uw inbreng kan worden meegenomen in het reeds bestaande kadernotaproces. 12. U kunt het gesprek hierover aangaan met uw collega gemeenten in de regio of inbrengen in het AB 13. Wij denken graag met u mee en wachten uw uitnodiging af. 14. Zoals gebruikelijk zullen de (concept) zienswijzen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur voorzien van een reactie van het Dagelijks Bestuur.
Sliedrecht (concept)	Inleiding 1. Gemeenten staan vanaf 2026 voor grote financiële uitdagingen door de sterk afnemende Rijksmiddelen. Als gemeente Sliedrecht zien ook wij ons geconfronteerd met grote financiële uitdagingen. Het ravijnjaar 2026 is ook voor ons een jaar waarin wij, bij	1. Vanwege de financiële problematiek van gemeenten, heeft het algemeen bestuur besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 van de DG&J (exclusief

ongewijzigd beleid, structureel te maken zullen krijgen met grote tekorten in het meerjarenperspectief. Scherpe keuzes zijn om deze reden helaas onvermijdelijk. Dit heeft zeer waarschijnlijk ook gevolgen voor onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Wij vragen u om binnen deze context in te blijven spelen op bovengenoemde ontwikkelingen. Wij vragen om een scherpe focus op de lopende bestuursopdracht, die als doel heeft om de kosten (verder) te verlagen. Hierbij past ook terughoudendheid in de vorming van nieuw beleid, het voorkomen van intensiveringen van het huidige beleid, het oplossen van knelpunten binnen de bestaande begroting én een blijvend kritische blik op uw bedrijfsvoering. Wij willen u in dit kader vragen uzelf uit te blijven dagen, risico's te durven nemen en te zorgen dat alles bespreekbaar is. Dit moet wat ons betreft het uitgangspunt zijn in de komende periode. We geloven er in dat we samen met u in staat zijn om de financiële uitdagingen van de komende jaren succesvol het hoofd te bieden. Begroting 2026 Ons algemene uitgangspunt is dat u uw taken binnen het beschikbaar gestelde budget uitvoert. De begroting 2026 is geïndexeerd volgens de kaders zoals aangegeven in de kaderbrief 2026. Het AB heeft op 19 december 2024 besloten de begroting 2025 plus indexatie, met uitzondering van het jeugdhulpbudget, als kader voor de begroting 2026 te gebruiken (nullijn). Wij geven nu achtereenvolgens onze zienswijze op de voorstellen. <u>Indexering van de begroting</u> 2. Wij kunnen ons vinden in het indexeren van de gemeentelijke bijdragen voor 2026 zoals vastgesteld in de kaderbrief 2026. <u>Meldpunt Zorg en Overlast</u> 3. U vraagt om een incidentele uitbreiding van 1 fte, waarvoor een aanvullende inwonerbijdrage van € 145.964 nodig is. Voorgaande jaren zijn wij akkoord gegaan met de incidentele uitbreiding van het Meldpunt Zorg en Overlast. Aangezien er op dit moment hard gewerkt wordt aan een herdefiniëring van de taken van de OGGZ en inmiddels is aangetoond dat er substantieel meer en complexere meldingen op te volgen zijn, zullen wij hier ook voor 2026 in mee gaan. We zijn ons ervan bewust dat als deze meldingen niet voldoende opgevolgd worden, dit een negatief effect heeft op onze meest kwetsbare inwoners en hun sociale omgeving. Dit willen we zoveel mogelijk voorkomen. In Sliedrecht zetten we al langere tijd zelf ook stevig in op het vroegtijdig opsporen en opvolgen van zorgmijdende inwoners door het verbeteren van de integrale samenwerking. Onze Wijk-GGD'ers hebben hier een belangrijk aandeel in. Onze verwachting is om deze reden dat het Meldpunt Zorg en Overlast relatief minder complexe meldingen te verwerken krijgt vanuit Sliedrecht, maar we zien het belang in van een goed functionerend meldpunt. 4. Veilig Thuis U vraagt om een incidentele uitbreiding van 4,5 fte waarvoor een aanvullende inwonerbijdrage van € 421.302 nodig is. Wij kunnen ons daarin vinden gezien de prangende situatie op dit moment bij Veilig Thuis, maar kijken hier tegelijkertijd ook kritisch naar. Wij geloven er nog altijd in, dat wanneer alle gemeenten	SOJ/jeugdhulp). Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van 2025 als nullijn te hanteren voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en de formatie van LVS te verminderen op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Dit betekent een forse uitdaging, gezien het sterk gestegen aantal meldingen. Náást deze taakstelling, levert de verkenning die is uitgevoerd op basis van de bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten', geen nadere financiële besparing op in de bedrijfsvoering van de DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van de DG&J, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. Deze verwachting was ook al gedeeld in eerdere reactie op zienswijzen. De gewenste besparingen op basis van de bestuursopdracht moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten. De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van de DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van de DG&J. De meest substantiële besparingen worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen kan naar verwachting vóór de zomer worden gegeven. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden. 2. Dank voor uw instemming. 3. Dank voor uw steun en instemming. 4. We realiseren ons dat de uitdaging het aantal meldingen voor VT terug te dringen groot is en dat we hiervoor een stevig beroep moeten doen op het lokale
---	---

binnen hun lokale teams goed op sterkte zijn met betrekking tot het thema veiligheid, er minder inzet vanuit Veilig Thuis nodig is, omdat er eerder afgeschaald kan worden en meer opgepakt kan worden door de lokale teams. De uitkomst van de impactanalyse zal een duidelijke richting moeten gaan geven voor de komende jaren. Eén van de maatregelen die u schetst, is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams. U geeft aan dat dit inspanningen vraagt van Veilig Thuis én van gemeenten en hun lokaal team. U geeft daarbij tevens aan dat dit verder wordt uitgewerkt in 2025. We waarderen het feit dat Veilig Thuis actief op zoek is gegaan naar mogelijkheden om de samenwerking met het lokale veld efficiënter in te richten. Tegelijkertijd vinden we zorgvuldigheid hierin belangrijk. De komende jaren gaat er niet alleen op dit vlak, maar binnen het gehele sociale domein, steeds meer gevraagd worden van onze lokale teams. Wij verwachten om deze reden dan ook van u, dat u samen met de gemeenten en de lokale teams, deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. Het zicht op veiligheid van de meest kwetsbare gezinnen moet ten allen tijde gewaarborgd blijven en mag niet enkel verschoven worden van de ene organisatie naar de andere. Eén van de centrale onderdelen van het landelijk en regionaal programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). Veilig Thuis maakt onderdeel uit van een RVT. U geeft in uw begroting aan dat u, afhankelijk van landelijke besluitvorming, in 2026 een start maakt met de vorming van een RVT. Tegelijkertijd is daar in de begroting geen financiële post voor opgenomen. Ook in de voorjaarsnota van het Rijk zijn helaas, vanaf 2026, geen middelen opgenomen voor de transitie van het Toekomstscenario. Daarnaast hebben wij vernomen dat het Landelijk Netwerk Veilig Thuis zich heeft teruggetrokken van de landelijke overlegtafels rondom het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We zijn blij dat u deze terugtrekkende beweging regionaal niet hebt gemaakt en verwachten dat u ons pro actief blijft informeren over deze ontwikkelingen. Niet alleen inhoudelijk, maar ook welke mogelijke financiële gevolgen dit met zich meebrengt voor de regio Zuid-Holland Zuid. <u>Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten</u> 5. U vraagt om een structurele uitbreiding van 2,6 fte bovenop de huidige 12,9 fte. Hiervoor is een aanvullende inwonerbijdrage nodig. Een formatie van 15,5 fte is nodig om de wettelijke taken uit te kunnen voeren. Dit voorstel is het resultaat van de bestuursopdracht waar de afgelopen maanden aan is gewerkt. Wij zijn ook al met u in gesprek om lokaal inhoudelijke prioriteiten te stellen, samen met alle ketenpartners. We hopen dat de nieuwe werkwijze op termijn zal leiden tot minder verzuim en dus een lagere benodigde inzet. <u>Mentale gezondheid</u> 6. Wij staan positief tegenover het vormen van de bestemmingsreserve Mentale Gezondheid en kunnen ons dus vanzelfsprekend ook vinden in het onttrekken van een bedrag uit deze bestemmingsreserve. <u>Structurele inwonerbijdrage voor suicidepreventie</u> 7. U vraagt om een structurele inwonerbijdrage ter hoogte van ongeveer € 259.240 voor suicidepreventie. Hiervoor ontvangen de gemeenten middelen vanuit het Rijk. Het bedrag dat wij van het Rijk ontvangen is daarbij kaderstellend. Plannen die u samen	team, teneinde het gewenste resultaat te bereiken. Wij weten dat die inspanning een beroep doet op alle partijen en zetten dan ook vol in op een zorgvuldige aanpassing van de werkwijze en monitoren de effecten graag met u. Daarnaast zullen we de geleerde lessen uit de proeftuin betrekken in de aanpassing van werkproces, zowel intern als in samenwerking met het lokale team en andere partners. Wij blijven positief deelnemen aan het regionale programma Toekomstscenario en zullen u op de hoogte houden van de mogelijkheden die we zien maar ook van de (landelijke en wettelijke) belemmeringen die op ons pad komen. 5. Uiteraard streven ook wij naar minder verzuim en schooluitval, wat zal resulteren in een lagere benodigde inzet. 6. Dank voor uw steun en instemming. Voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 ligt er zoals toegezegd een regionaal voorstel met lokale samenhang, gericht op preventie van mentale gezondheidsproblemen onder jongeren, voor. Hier wordt een gewogen besluit over genomen in het AB van 10 juli a.s..
---	---

	met gemeenten maakt op dit thema mogen niet leiden tot aanvullende begrotingsvoorstellen in de komende jaren. <u>Privacy officer</u> 8. U vraagt om een structurele bijdrage van € 115.000 voor de privacy officer. Aangezien dit een wettelijke verplichting is, kunnen wij ons hier in vinden. <u>Serviceorganisatie Jeugd</u> 9. De stabilisatie van de groei van het jeugdhulpgebruik in Sliedrecht van de afgelopen jaren, heeft zich doorgezet. In de begroting 2026 is er door u opnieuw voor gekozen, vanwege evenwichtig begrotingsbeleid, zowel geen besparingen als geen groei te verwerken. Als voorstander van realistisch begroten staan wij op dit moment achter deze keuze en achten wij de opgenomen raming realistisch. We zien uit naar de raming van de besparingen als gevolg van het verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en vragen u met nadruk deze te verwerken in de definitief vast te stellen begroting 2026, en de onzekerheden te verwerken in de risicoparagraaf. Wel willen wij nogmaals meegeven dat wij de komende jaren graag met elkaar toewerken naar de situatie geen groei - wel besparingen. Dit is noodzakelijk om de jeugdhulputgaven, als onderdeel van de totale uitgaven binnen het sociaal domein, beheersbaar te houden. Verder beoogt de SOJ in 2025 te besparen op jeugdhulputgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025. Zoals wij vorig jaar in onze zienswijze aangegeven hebben juichen wij het uitvoeren van deze rechtmatigheidsonderzoeken toe. Wij zijn benieuwd naar de uiteindelijke resultaten.	7. Dank voor uw steun en instemming. 8. Dank voor uw instemming. 9. De maatregelen uit het verbeterprogramma zijn inmiddels doorgerekend. Met gemeenten zal afstemming plaatsvinden over verwerking in de begroting en de meerjarenraming.
Zwijndrecht (concept)	Inleiding 1. Dank voor het toezenden van de jaarstukken en concept begroting. We waarderen uw blijvende inzet op het verbeteren van de effectiviteit en efficiëntie binnen het belangrijke beleidsveld gezondheid en jeugd en onderstrepen hierbij ook belang dit te blijven doen. U refereert in uw kadernota 2026 naar de toenemende maatschappelijke vraag wat resulteert in een toename van meldingen. U heeft uiteengezet welke formatie nodig is om, zonder bestuurlijke keuzes en beleidswijzigingen, die groei op te vangen. Echter hebben gemeenten vanaf 2026 grote financiële uitdagingen door de terugloop in rijksmiddelen. Dat vraagt van zowel gemeenten, als ook van u een kritische blik op taken en opdracht. De begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (GR DG&J) maakt een fors deel uit van onze totale begroting. Een toename in maatschappelijke vraag kan niet worden opgelost door het aanbod en de capaciteit te verruimen in tijden dat wij fors moeten bezuinigen. We zullen gezamenlijk moeten onderzoeken hoe deze vraag te voorkomen en/of met een andere aanpak op te lossen. Hiervoor lopen er bestuursopdrachten en zijn er impactanalyses opgesteld. Deze impactanalyses beschrijven meerdere scenario's. Scenario's die gevolgen zullen hebben voor onze inwoners en maatschappelijke partners. Echter is het maken van scherpe keuzes wat ons betreft onontkoombaar. We zullen de impact hiervan zoveel mogelijk lokaal opvangen in samenwerking met netwerkpartners en inwoners.	1. Vanwege de financiële problematiek van gemeenten, heeft het algemeen bestuur besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 van de DG&J (exclusief SOJ/jeugdhulp). Het algemeen bestuur heeft besloten om de begroting van 2025 als nullijn te hanteren voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en de formatie van LVS te verminderen op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Dit betekent een forse uitdaging, gezien het sterk gestegen aantal meldingen. Naast deze taakstelling, levert de verkenning die is uitgevoerd op basis van de bestuursopdracht 'Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten', geen nadere financiële besparing op in de bedrijfsvoering van de DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van de DG&J, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. Deze verwachting was ook al gedeeld in eerdere reactie op zienswijzen. De gewenste besparingen op basis van de bestuursopdracht moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten. De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van de DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van de DG&J. De meest substantiële besparingen worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot (onder andere) jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale

	Zienswijze op Begroting <u>2026 Meldpunt Zorg en Overlast: wij kunnen instemmen met deze incidentele uitbreiding</u> 2. Wij kunnen instemmen met het incidenteel financieren van 1 fte (op regioniveau) ten behoeve van het meldpunt Zorg en Overlast voor het jaar 2026. De GGD heeft afdoende aangetoond dat het aantal meldingen OGGZ en de complexiteit van de problematiek substantieel is toegenomen en mogelijk in de toekomst nog zal toenemen. Dat werkt door op alle lagen van de samenleving en heeft impact op de leefbaarheid en veiligheid van onze inwoners. <u>Veilig Thuis: we stemmen onder voorwaarden in met de incidentele uitbreiding voor Veilig Thuis; voer een (financiële) prikkel</u> 3. Door Net als voorgaande jaren blijven wij kritisch op formatie-uitbreiding. Met het oog op het verleggen van taken naar het lokale veld en de consequenties van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, vinden wij het nog steeds logischer dat lokaal extra wordt geïnvesteerd op het thema veiligheid binnen de sociale teams van alle gemeenten, in plaats van extra te investeren in Veilig Thuis. Wij stemmen alleen in met de incidentele uitbreiding van Veilig Thuis van 4,5 FTE (op regioniveau) onder de voorwaarde dat Veilig Thuis op basis van de impactanalyse een plan maakt gericht op de uitgangspunten van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams waar Veilig Thuis onderdeel van uit gaat maken. Zoals voorgaande jaren ook aangeven wordt het lokale veld in Zwijndrecht in staat geacht om casuïstiek vanuit Veilig Thuis ZHZ over te nemen en zelfstandig op te kunnen pakken. Er zijn echter ook gemeenten waarin een regionale inzet nodig is vanuit Veilig Thuis omdat op- en afschalen nog onvoldoende tot uitvoering komt. De gemeente Zwijndrecht roept het bestuur van de DG&J op, om te bezien of er met het invoeren van financiële prikkels gewerkt kan worden om gemeenten en verbonden partijen te motiveren tot het op orde brengen van lokale voorzieningen en betere lokale samenwerking, waardoor het compenseren door andere gemeenten of regionale dienst vermindert. Een van de maatregelen die u schetst is het versneld overdragen van casussen naar de lokale teams. Dit vraagt inspanningen van Veilig Thuis én gemeenten. We waarderen dat Veilig Thuis actief zoekt naar efficiëntere samenwerking, maar zorgvuldigheid is belangrijk. We verwachten dat u samen met gemeenten en lokale teams deze ontwikkeling goed monitort en problemen tijdig aankaart. De veiligheid van kwetsbare gezinnen moet gewaarborgd blijven en mag niet verschoven worden van de ene naar de andere organisatie. <u>Leerplicht en voortijdig schoolverlaters ZHZ (LVS):</u>	bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen kan naar verwachting vóór de zomer worden gegeven. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden. 2. Dank voor uw steun en instemming. 3. We realiseren ons dat de uitdaging het aantal meldingen voor VT terug te dringen groot is en dat we hiervoor een stevig beroep moeten doen op het lokale team, teneinde het gewenste resultaat te bereiken. Wij weten dat die inspanning een beroep doet op alle partijen en zetten dan ook vol in op een zorgvuldige aanpassing van de werkwijze en monitoren de effecten graag met u. Daarnaast zullen we de geleerde lessen uit de proeftuin betrekken in de aanpassing van werkproces, zowel intern als in samenwerking met het lokale team en andere partners. Wij blijven positief deelnemen aan het regionale programma Toekomstscenario en zullen u op de hoogte houden van de mogelijkheden die we zien maar ook van de (landelijke en wettelijke) belemmeringen die op ons pad komen.
--	---	--

4. We stemmen in met een structurele formatieomvang van 15,5 FTE Er zijn al een aantal jaren grote regionale stijgingen te zien in de aantallen thuiszitters en verzuimmeldingen. Om deze reden is kritisch onderzocht wat vanaf 2026 de structurele rol, taken en capaciteit van Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten moeten zijn. Op basis van de bestuursopdracht is gekozen om 15,5 fte toe te kennen. Daarom vraagt u de gemeentelijke bijdragen structureel te verhogen. Dit betekent dat wij de incidentele bijdrage van 4,6 fte in 2023, 2024 en 2025 bijstellen naar een structurele uitbreiding van 2,6 fte vanaf 2026. Wij stemmen dus in met een formatie van 15,5 fte, waarbij LVS zich richt op haar klassieke taken als handhaving. Door het terugbrengen van de formatie naar 15,5 fte zijn wij van mening dat de taken van LVS afgebakend worden, en zij begrensd worden in hun rol in de (zorg)keten. Daarnaast kan er betere prioritering worden aangebracht in de uitvoering van taken. Door deze begrenzing is LVS niet meer aan zet wanneer andere partijen primair verantwoordelijk zijn. Met deze keuze voor de structurele formatie krijgen andere partners als het onderwijs en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs een grotere rol in het terugdringen van verzuim en thuiszitters. Hiermee wordt de (zorg)keten in en rondom het onderwijs duidelijker en effectiever. <u>Gemeenschappelijke gezondheidsdienst ZHZ (GGD)</u> <u>Mentale gezondheid: doorloop het proces op inhoud en besluitvorming zorgvuldig</u> 5. Zoals eerder genoemd zijn wij kritisch op het toekennen van extra middelen voor in dit geval een regioplan mentale gezondheid, wanneer daar op inhoud nog veel onduidelijkheden zijn. Middelen moeten ingezet worden daar waar nodig en wij hebben in een eerdere zienswijze gevraagd om extra aandacht voor mentale gezondheid. We benadrukken dat een regioplan op mentale gezondheid een duidelijke meerwaarde moet hebben, anders verwachten wij dat de middelen terugstromen naar gemeenten. Op basis van de eerste schets zien wij geen meerwaarde voor het regioplan. We hebben daarop suggesties en voorbeelden gegeven en de focus ligt wat ons betreft op het versterken van het welbevinden van onze jeugd. Wij verzoeken u het proces zowel op inhoud als op besluitvorming zorgvuldig te doorlopen, voordat we tot instemming kunnen komen over een mogelijk nieuwe bestemming van deze gemeentelijke middelen. <u>Suicide preventie: pas opvoeren wanneer de gemeenten regionaal akkoord hebben gegeven</u> 6. In de rijksbegroting is budget opgenomen voor regionale aanpak suicidepreventie, gebaseerd op een berekening van € 0,55 per inwoner. Hierover wordt nog een uitvoeringstoets gedaan door de VNG. Het betreffende budget zal naar de gemeenten worden overgemaakt. Aangezien de uitvoeringstoets nog bij de VNG ligt, is de verwachting is dat het werkelijke budget pas bekend is bij de meicirculaire 2025. De wens van de DG&J is om vast de middelen op te nemen in de begroting 2026 als inwonersbijdrage om extra zienswijzen te voorkomen. Dit kan wat ons betreft alleen wanneer het uitgangspunt is dat dit voor gemeenten geen financiële gevolgen kan en mag hebben en dat dit dus budgettair neutraal in de begroting van de dienst verwerkt wordt. Wij roepen u op, om de nieuwe lasten pas op te voeren als de extra bijdrage via het gemeentefonds bekend is en er een regionaal plan ligt waar alle gemeenten akkoord op hebben gegeven. <u>Serviceorganisatie Jeugd (SOJ):</u>	4. Uiteraard streven ook wij naar minder verzuim en schooluitval, wat zal resulteren in een lagere benodigde inzet. 5. Dank u wel voor uw duidelijke standpunt. Voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 ligt er zoals toegezegd een regionaal voorstel met lokale samenhang, gericht op preventie van mentale gezondheidsproblemen onder jongeren, voor. Hier wordt een gewogen besluit over genomen in het AB van 10 juli a.s.. 6. Dank u wel voor uw heldere standpunt. Wij nemen het initiatief om te komen tot een regionaal implementatieplan, binnen de door de gemeenten gestelde inhoudelijke en financiële kaders.
--	--

7. verwerk de besparingen per maatregel in de ontwerpbegroting De groei van het jeugdhulpgebruik is de afgelopen jaren gestabiliseerd. In de begroting 2026 is er door u opnieuw voor gekozen, vanwege evenwichtig begrotingsbeleid, zowel geen besparingen als geen groei te verwerken. Wij roepen u op om in de begroting de eerste vertaling op te nemen van de situatie geen groei - wel besparingen. Dit is noodzakelijk om de jeugdhulputgaven, als onderdeel van de totale uitgaven binnen het sociaal domein, beheersbaar te houden. SOJ legt in 2026 de nadruk op het verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp. In dit programma werkt de SOJ samen met gemeenten aan het verbeteren van de sturing op het aanbod, de kwaliteit en kosten van de jeugdhulp. Hiervoor wordt per segment het verbeter- en besparingspotentieel bepaald. Met als doel dat er met de verlenging van de inkoop in januari 2026 gezorgd wordt voor een betaalbaar en dekkend zorglandschap. Dit is een programma waarvan wij de noodzaak onderschrijven. We vinden het teleurstellend dat de financiële impact van dit programma nog niet beschikbaar is om te vertaald te worden in de begroting, ondanks (ambtelijke) toezeggingen die hierover gedaan zijn. We roepen u daarom op dit alsnog te doen en te verwerken bij de eerstvolgende actualisatie van uw begroting. Hiermee worden immers de potentiële financiële effecten van aanpassingen van het inkoopkader, contractmanagement, toegang, aanbod en de vertaling daarvan in de lokale verordening jeugdhulp, zichtbaar. Verder beoogt de SOJ in 2025 te besparen op jeugdhulputgaven, door het uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders. Een vervolg hierop in 2026 is afhankelijk van de ervaringen en het resultaat in 2025. Zoals u bekend, juichen wij het uitvoeren van deze rechtmatigheidsonderzoeken toe. Graag vernemen we welk besparingspotentieel door rechtmatigheidsonderzoeken u vanaf 2026 verwacht. <u>Algemeen</u> <u>Privacy officer:</u> 8. blijf scherp sturen op organisatiekosten De functie van Functionaris Gegevensbescherming en de functie van Privacy Officer dienen volgens de richtlijnen van de Autoriteit Persoonsgegevens gescheiden te worden. Zwijndrecht kan hiermee instemmen, onder de algemene oproep om scherp de organisatiekosten te blijven bezien. Financiële uitgangspunten: de ontwerpbegroting volgt de uitgangspunten zoals eerder afgesproken, maar de vertaling van de maatregelen op jeugdhulp ontbreekt nog. 9. Uw begroting is uitgewerkt langs de lijnen zoals aangegeven in uw kadernota. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op de begroting 2025 en indexaties zijn toegepast naar 2026. Er wordt uitgegaan van geen verdere groei in het gebruik van de jeugdhulp, maar besparingen zijn ook niet verwerkt. De gemeentelijke bijdrage stijgt tot in totaal € 25.014.000. Dit is inclusief € 60.000 in totaal voor de drie inhoudelijke mutaties: Leerplicht, Suïcidepreventie en Privacy Officer. Onze inhoudelijke zienswijze op deze punten hebben wij u hierboven gemeld.	7. De maatregelen uit het verbeterprogramma zijn inmiddels doorgerekend. Met gemeenten zal afstemming plaatsvinden over verwerking in de begroting en de meerjarenraming. 8. Dank voor u instemming. DG&J blijft scherp op het beheersen van de organisatiekosten. 9. De maatregelen uit het verbeterprogramma zijn inmiddels doorgerekend. Met gemeenten zal afstemming plaatsvinden over verwerking in de begroting en de meerjarenraming.
--	---

Bijlage 1 Aansluiting gemeentelijke bijdrage GGD/LVS en Veilig Thuis

Omschrijving	Structureel/ incidenteel	Bedrag	Datum AB besluit
Begroting 2025	S	32.171.755	11-jul-24
TBC indexatie	S	75.000	11-jul-24
GAGS (G&M)	S	77.000	11-jul-24
Uitbreiding OGGZ	I	143.000	11-jul-24
Uitbreiding VT Jeugd	I	407.872	11-jul-24
Crisisdienst (onderdeel VT)	S	-118.000	11-jul-24
Uitbreiding financiële functie	S	234.000	11-jul-24
Aanvullende indexatie	S	212.481	11-jul-24
JGZ extra indexatie	S	424.733	7-nov-24
Totaal 2025		33.627.841	
Indexatie 2026	S	1.049.481	
OGGZ/VT 2025	I	-550.872	
Voorstel VT 2026	I	421.302	
Voorstel OGGZ 2026	I	145.964	
Voorstel Leerplicht	S	256.284	
Voorstel Suicide preventie	S	259.240	
Voorstel Privacy Officer	S	115.000	
Totaal gemeentelijke bijdrage 2026		35.324.240	